

"Wij zijn waar zij zijn"

De "2%" jongeren bereiken in het jongerenwerk

TPH48A - Proeve van bekwaamheid

Naam student: Jo-Ann de Ronde
Studentnummer: 1117719

Opdrachtgever: Lectoraat "Aanpak
Jeugdcriminaliteit" Hogeschool Leiden

Examinator: Henk Groenendijk

Datum: 22-06-2023

*"Door het inleveren van dit werkstuk verklaar ik dat dit eigen werk is en vrij is van
plagiaat".*

Voorwoord

Dit onderzoeksrapport is gemaakt door een studente Toegepaste Psychologie aan de Hogeschool Leiden. In het onderzoek is er onderzocht bij de organisatie Jongeren op Zuid (JOZ) in Rotterdam Zuid of de "2%" jongeren bereikt worden en wat hun werkwijze anders maakt, waardoor zij ervaren dat zij deze jongeren bereiken. Dit onderzoek is gedaan vanuit het lectoraat "Aanpak Jeugdcriminaliteit" van de Hogeschool Leiden en dient als afstudeeropdracht voor de studente. Dit onderzoeksrapport is bestemd voor het lectoraat.

Graag wil ik mijn inhoudelijk docenten, Bertine Zech en Floor Luijkx, bedanken voor alle begeleiding die zij mij hebben gegeven gedurende de afstudeerperiode. Verder wil ik mijn opdrachtgever, Jan Dirk de Jong, vanuit het lectoraat "Aanpak Jeugdcriminaliteit" bedanken voor de begeleiding die hij mij heeft gegeven en dat ik bij hem terecht kon als ik ergens tegenaan liep. Daarnaast wil ik Guilherme Carinhoza da Graça en Fabian Keerveld bedanken voor de mogelijkheid die zij hebben gegeven om het onderzoek uit te voeren bij de organisatie JOZ. Graag wil ik Fabian Keerveld ook bedanken voor de begeleiding die hij mij heeft gegeven tijdens de uitvoerende fase van het onderzoek.

Ik wens u veel leesplezier toe!

Samenvatting

Dit onderzoek gaat over hoe de "2%" jongeren bereikt kunnen worden in het jongerenwerk en dan specifiek of de organisatie JOZ (Jongeren op Zuid) hen weet te bereiken en wat hun werkwijze anders maakt. Onder de "2%" jongeren vallen jongeren tussen de twaalf en zestien jaar die betrokken zijn bij zeer ernstige delicten en excessief geweld vertonen. De onderzoeksvraag waar antwoord op is gegeven in dit rapport luidt als volgt: "Wat maakt de werkwijze van JOZ anders en wat maakt dat zij ervaren dat ze met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken?"

Dit onderzoek is een kwalitatief onderzoek. Voor het verzamelen van de data zijn er meerdere methodieken ingezet. Zo is er een verkennend interview geweest met de directeur van JOZ en een operationeel leidinggevende die voorkennis hebben gegeven over de organisatie, de werkwijze van JOZ en hoe zij ervaren dat de "2%" bereikt wordt. Daarnaast zijn er half-gestructureerde interviews afgenomen met ambulant jongerenwerkers die werkzaam zijn bij JOZ. In totaal zijn er tien interviews afgenomen.

De onderzoeksvraag van dit onderzoek luidt als volgt: "Wat maakt de werkwijze van JOZ anders en wat maakt dat zij ervaren dat ze met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken?" Voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag is de onderzoeksvraag in twee losse vragen opgesplitst, namelijk: "Wat maakt de werkwijze van JOZ anders?" en "Wat maakt dat zij ervaren dat ze met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken?" Allereerst is er naar voren gekomen dat de werkwijze van JOZ anders is, omdat er veel mensen met verschillende etniciteiten werkzaam zijn bij JOZ. Hierdoor vormen zij een afspiegeling van de samenleving. Verder kwam er naar voren dat de organisatie op verschillende leefgebieden werkzaam is, waardoor zij de "2%" jongeren beter weet te bereiken door aan te sluiten op hun beleavingswereld. Daarnaast is er naar voren gekomen dat de ambulant jongerenwerkers ervaren dat zij de "2%" weten te bereiken, omdat zij hen op straat en op activiteiten die georganiseerd worden tegen komen. Wel blijkt het zo te zijn dat alle ambulant jongerenwerkers het lastig vinden om een langdurige relatie aan te gaan met de jongeren en dat zij het soms lastig vinden om te bepalen wanneer iemand wel of niet tot die "2%" behoort. Tot slot kwam er naar voren dat iets minder dan de helft van de ambulant jongerenwerkers, waarvan merendeel vrouw, de "2%" jongeren niet weet te bereiken. Het is opvallend dat alle vrouwelijke ambulant jongerenwerkers ervaren dat dit komt door hun geslacht.

Aan de hand van de conclusie zijn er aanbevelingen geschreven voor het lectoraat "Aanpak Jeugdcriminaliteit" die meegenomen kunnen worden in het verdere onderzoek dat het lectoraat doet naar hoe de "2%" meer bereikt kan worden in het jongerenwerk. Zo wordt er aanbevolen om een soortgelijk onderzoek uit te voeren bij een andere jongerenwerk organisatie en om daarbij te kijken of dezelfde aspecten naar voren komen die wel of niet werken bij de "2%". Tot slot wordt er ook aanbevolen om specifiek uit te vragen bij andere jongerenwerk organisaties wat de ambulant jongerenwerkers zelf nog nodig denken te hebben om de "2%" jongeren beter te bereiken.

Inhoud

Voorwoord	1
Samenvatting	2
Hoofdstuk 1: Inleiding	4
Hoofdstuk 2: Doelstelling en probleemstelling	7
Hoofdstuk 2.1 Doelstelling	7
Hoofdstuk 2.2 Probleemstelling	7
Hoofdstuk 3: Theoretisch kader	8
Hoofdstuk 3.1 Levensfase	8
Hoofdstuk 3.2 Differentiële associatietheorie	8
Hoofdstuk 3.3 Culturele achtergrond	9
Hoofdstuk 3.4 Straatcultuur	10
Hoofdstuk 3.5 Jongerenwerk in het algemeen en jongerenwerk door JOZ	10
Hoofdstuk 3.6: Zelfdeterminatietheorie	14
Hoofdstuk 4: Methode	16
Hoofdstuk 4.1 Onderzoeksmethode	16
Hoofdstuk 4.2 Dataverzameling	16
Hoofdstuk 4.3 Data-analyse	17
Hoofdstuk 4.4: Betrouwbaarheid en validiteit	17
Hoofdstuk 4.5: Ethische overwegingen	18
Hoofdstuk 5: Resultaten	20
Hoofdstuk 6: Conclusie	29
Hoofdstuk 7: Discussie	31
Hoofdstuk 8: Aanbevelingen	33
Literatuurlijst	35
Bijlagen	38
Bijlage 1: Samenvatting verkennend interview directeur JOZ en operationeel leidinggevende	38
Bijlage 2: Introductie interviews	40
Bijlage 3: Topiclijst interviews	41
Bijlage 4: Codeboom	43

Hoofdstuk 1: Inleiding

“Ik ben daar waar ze zijn en waar ze me nodig hebben”.
(Nederlands Jeugdinstituut, 2019)

Jeugdcriminaliteit neemt al jaren af. Het aantal minderjarige verdachten is de afgelopen tien jaar zelfs met meer dan de helft afgenomen (Nederlands Jeugdinstituut, 2022). Onder minderjarig wordt de leeftijdsgroep van twaalf tot achttien jaar bedoeld, omdat iemand voor zijn of haar twaalfde levensjaar niet strafrechtelijk vervolgd kan worden in Nederland en iemand vanaf zijn of haar achttiende levensjaar als volwassene wordt gezien. In 2011 waren er 28.300 minderjarige verdachten en in 2021 waren dit er 12.400. Verder blijkt ook vanuit het NJI dat er bij alle herkomstgroepen in de jeugdcriminaliteit ook een relatief grote daling is (Nederlands Jeugdinstituut, 2022). Het is wel zo dat jongeren met een niet westerse migratieachtergrond, in vergelijking met jongeren met een westerse achtergrond, vaker geregistreerd staan als verdachte van een delict. Bij zowel de jongeren met een westerse- als niet westerse migratieachtergrond neemt de jeugdcriminaliteit dus af. Ondanks dat de jeugdcriminaliteit dus in zijn geheel afneemt, is er een kleine groep jongeren in Nederland die onder een zogenoemde “risicogroep” vallen waarin dit juist toeneemt, blijkt uit een gesprek met Jan Dirk de Jong, lector bij het lectoraat “Aanpak Jeugdcriminaliteit” aan de Hogeschool Leiden (de opdrachtgever). Dit zijn de, zogenoemde, “2%” jongeren.

Onder deze “2%” vallen jongeren die tussen de twaalf en zestien jaar bij zeer ernstige delicten betrokken zijn en excessief geweld vertonen (De Jong, 2022). Ondanks dat er dus een daling is in de jeugdcriminaliteit, is er een kleine groep die juist op steeds jongere leeftijd ernstige delicten pleegt. Onder ernstige delicten en excessief geweld worden delicten verstaan die te maken hebben met georganiseerde misdaad, zoals drugshandel, maar ook delicten als liquidaties. De politiek heeft er een groot belang bij als deze “risicogroep” de juiste begeleiding krijgt en om ervoor te zorgen dat ook bij deze groep de criminaliteit afneemt. Uit een gesprek met de opdrachtgever bleek dat er door de minister van Justitie en Veiligheid jaarlijks 143 miljoen voor wordt uitgetrokken. Dit bedrag wordt verdeeld over alle gemeentes in Nederland. Het doel hiervan is dat, onder andere het jongerenwerk, programma’s kunnen ontwikkelen die deze jongeren uit de criminaliteit houden. De maatschappelijke relevantie hiervan is dat, ondanks dat de jeugdcriminaliteit afneemt, ernstig delinquent gedrag door de “2%” jongeren wordt vertoond en dat dit toeneemt. Het is dus van belang dat er gekeken wordt naar mogelijkheden om de criminaliteit onder deze jongeren ook te laten afnemen. Als er namelijk gekeken wordt naar de mogelijkheden om criminaliteit ook onder deze jongeren af te laten nemen, dan kunnen er interventies worden ontwikkeld of bestaande interventies worden ingezet om dit te realiseren.

Wat houdt het regulier jongerenwerk eigenlijk in? Regulier jongerenwerk richt zich op de kwetsbare jongeren van de samenleving (Valkestijn et al., 2015). Jongerenwerkers proberen contact te leggen met jongeren in de leefomgeving van de jongeren, zoals buiten op straat of in een winkelcentrum. Jongerenwerkers proberen er ook voor te zorgen dat deze kwetsbare jongeren verbinding krijgen met de samenleving. Juist voor jongeren die de verbinding met de samenleving aan het verliezen zijn en aan het afzakken zijn richting de criminaliteit wordt jongerenwerk ingezet. Het jongerenwerk richt zich op een brede doelgroep, namelijk jongeren en jongvolwassenen tussen de tien en drieëntwintig jaar. Het jongerenwerk heeft voornamelijk een preventieve rol om jongeren van de straat te houden om er zo voor te zorgen dat er minder overlast wordt ervaren in de buurten waar de jongeren zijn en om ervoor te zorgen dat de jongeren niet het criminele pad op gaan. Een jongerenwerker wordt tegenwoordig ook wel gezien als een persoonlijk begeleider van jongeren, omdat een jongerenwerker ook probeert om problemen te voorkomen bij de jongeren die kunnen leiden tot delinquent gedrag (Valkestijn et al., 2015).

Werkt het regulier jongerenwerk ook voor de "2%" jongeren? Het jongerenwerk slaagt er vaak in om de kwetsbare jongeren van de samenleving te bereiken, maar er zijn verschillende organisaties binnen het jongerenwerk en veel organisaties lukt het niet om de "2%" jongeren te bereiken (De Jong, 2022). Soms weet het jongerenwerk wel verbinding met deze jongeren te krijgen, maar kunnen zij de jongeren niet genoeg motiveren om mee te doen aan (groeps)activiteiten of individuele begeleiding. Het lukt de meeste jongerenwerkers dus niet om deze jongeren aan te spreken op het risicovolle en criminele gedrag dat zij laten zien. Het is dus de vraag wat deze jongeren wel nodig hebben. Hierdoor is het van belang dat er onderzocht wordt wat wel werkt voor de "2%" jongeren, zodat ook zij de begeleiding krijgen die zij nodig hebben.

Uit een gesprek met de opdrachtgever blijkt dat er organisaties binnen het regulier jongerenwerk zijn die wel contact weten te krijgen met deze jongeren. Een organisatie die ervaart dat het hen wel lukt is bijvoorbeeld Jongeren op Zuid in Rotterdam-Zuid (JOZ). Uit een gesprek met de directeur en operationeel leidinggevende van JOZ blijkt dat zij een organisatie zijn die, zoals zij het zelf noemen, gezaghebbend jongerenwerk aanbieden. Hun werkwijze komt deels overeen met dat van andere organisaties binnen het regulier jongerenwerk. JOZ richt zich ook op de kwetsbare jongeren van de samenleving, maar in tegenstelling tot andere organisaties in het regulier jongerenwerk bieden zij alleen individuele begeleiding aan de jongeren (JOZ, niet gepubliceerd). Iedereen is anders dus iedereen heeft een andere aanpak nodig, zo ook de jongeren. Daarnaast let deze organisatie ook op de straatcultuur van de jongeren. Het is van belang dat de individueel begeleider weet hoe de belevingswereld van de jongeren eruitziet. Dit omvat niet alleen de fysieke omgeving van de jongeren, maar ook de online wereld, die tegenwoordig een grote rol speelt in het leven van jongeren. Veel jongeren zijn tegenwoordig online actief op verschillende sociale mediaplatformen, waardoor het volgens JOZ ook belangrijk is om op de online wereld in te zetten. Volgens JOZ kunnen de jongeren goed bereikt worden door goed aan te sluiten op de belevingswereld van de jongeren. Hieronder valt ook de online wereld van de jongeren.

Dit onderzoek wordt gedaan vanuit het lectoraat "Aanpak Jeugdcriminaliteit" van de Hogeschool Leiden. De reden dat het onderzoek bij JOZ uitgevoerd zal worden, is omdat de opdrachtgever al samenwerkt met JOZ en hen benaderd heeft of dit onderzoek daar uitgevoerd mag worden. JOZ heeft namelijk zelf aangegeven bij de opdrachtgever dat zij ervaren dat zij de "2%" jongeren weten te bereiken met hun werkwijze. Doordat zij zelf hebben aangegeven die "2%" weten te bereiken was het voor de opdrachtgever interessant om te onderzoeken of dit echt zo is. En als dit zo is, wat dan maakt dat zij die "2%" weten te bereiken. Dit onderzoek is onderdeel van een groter onderzoek naar of er meer organisaties zijn die met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken. En als dit zo is, wat die organisaties dan doen om deze jongeren te bereiken. De "2%" jongeren worden nu namelijk te weinig of niet bereikt in het jongerenwerk (De Jong, 2022). Het lectoraat wil daarom graag weten of er organisaties zijn die deze jongeren wel weten te bereiken om er op die manier achter te komen welke interventies landelijk ingezet kunnen worden voor deze jongeren. Het lectoraat "Aanpak Jeugdcriminaliteit" heeft er dus belang bij dat dit onderzoek wordt uitgevoerd, omdat ze de resultaten van dit onderzoek dan mee kunnen nemen in het grotere onderzoek dat uitgevoerd zal worden. Het doel van het lectoraat is dat zij inzicht krijgen over wat maakt dat JOZ de "2%" jongeren weet te bereiken en hoe zij dit voor elkaar krijgen. JOZ heeft zelf ook een belang bij dit onderzoek. Zij willen namelijk inzicht krijgen in hoe hun medewerkers ervaren dat zij de "2%" jongeren weten te bereiken en ook een bevestiging of zij daadwerkelijk de "2%" jongeren weten te bereiken. Daarnaast is er ook een maatschappelijk belang om erachter te komen of er organisaties, in dit geval JOZ, zijn die de "2%" jongeren weten te bereiken. Dit is belangrijk, omdat er dan ook jongerenwerk voor die "2%" jongeren is en ze daardoor de begeleiding krijgen die zij nodig hebben.

JOZ geeft dus aan dat zij ervaren dat zij met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken. De vraag is nu dan ook wat maakt dat hun werkwijze anders is en wat maakt dat zij ervaren dat zij de "2%" jongeren wel weten te bereiken.

Hoofdstuk 2: Doelstelling en probleemstelling

Hoofdstuk 2.1 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om erachter te komen wat de werkwijze van JOZ anders maakt en wat maakt dat zij ervaren dat zij de "2%" jongeren wel weten te bereiken.

Hoofdstuk 2.2 Probleemstelling

De vraag die met dit onderzoek centraal staat is als volgt: "Wat maakt de werkwijze van JOZ anders en wat maakt dat zij ervaren dat ze met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken?"

Hoofdstuk 3: Theoretisch kader

De doelgroep waarmee JOZ als organisatie werkt zijn jongeren die zich bevinden in de adolescentie en jongvolwassenheid. Dit zijn jongeren tussen de twaalf en zeventwintig jaar. Voor dit onderzoek wordt er gekeken naar jongeren tussen de twaalf en zestien jaar, hierin wordt geen onderscheid gemaakt in geslacht. De reden dat er wordt gekozen voor deze range in leeftijd is, omdat de opdrachtgever aangeeft dat de "2%" jongeren vooral binnen die range vallen. Deze jongeren vallen binnen de levensfase van de adolescentie, omdat deze levensfase begint op het twaalfde levensjaar en eindigt op het negentiende levensjaar (Feldman, 2016).

Hoofdstuk 3.1 Levensfase

Er verandert veel in de sociale-persoonlijkheidsontwikkeling van een adolescent (Feldman, 2016). Adolescenten vormen hun zelfbeeld aan de hand van wat anderen over hen denken en aan de hand van hoe zij over iets denken. Erikson (in Feldman, 2016) stelt dat adolescenten in het stadium identiteit vs. Identiteitsverwarring zitten. In dit stadium experimenteren mensen met identiteiten om erachter te komen welke identiteit bij hen als persoon past. Ze willen weten wat hen bijzonder maakt als mens en hoe zij zich onderscheiden van de rest. Daarnaast moeten mensen in deze levensfase een keuze maken over het beroep dat ze later willen uitoefenen (Erikson in Feldman, 2016). Om een keuze te maken gebruikt een adolescent zijn of haar vriendengroep als een informatiebron. Adolescenten willen namelijk loskomen van hun ouders en luisteren dus meer naar hun vrienden. Sociale contacten spelen op deze leeftijd dus een grote rol. Tot slot zijn ze op zoek naar autonomie, omdat ze over hun eigen leven willen beslissen.

De directeur van JOZ geeft aan dat deze jongeren veelal beïnvloed worden door hun vriendengroep. Dit is vanuit de ontwikkelingspsychologie te verklaren, omdat jongeren op die leeftijd hun identiteit proberen te ontdekken en hun vriendengroep als informatiebron zien (Erikson in Feldman, 2016). Zij nemen beslissingen aan de hand van wat hun vriendengroep denkt. Hierdoor is het hebben van de juiste sociale contacten op die leeftijd erg belangrijk. Als een jongere in een vriendengroep zit waar andere jongeren inzitten die delinquent gedrag vertonen, kan die jongere het delinquente gedrag gaan overnemen.

In hoofdstuk 3.2 zal er vanuit de criminologie een theorie worden toegelicht die beschrijft hoe het komt dat jongeren delinquent gedrag kunnen gaan overnemen vanuit hun omgeving.

Hoofdstuk 3.2 Differentiële associatietheorie

De differentiële associatietheorie stelt dat crimineel gedrag niet voortkomt vanuit erfelijkheid, maar dat dit kan worden aangeleerd door in contact te komen met andere mensen die crimineel gedrag vertonen (Sutherland in van Dijk et al., 2018). Het aanleren van gedragingen werkt voor iedereen op dezelfde manier, maar of iemand ook echt crimineel gedrag zal gaan vertonen heeft te maken met de mensen waarmee iemand omgaat. De mate waarin crimineel gedrag wordt ontwikkeld is afhankelijk van de duur, intensiteit, frequentie en prioriteit van de contacten met mensen binnen een bepaalde criminele groep. Hierbij observeert, imiteert en internaliseert iemand het criminele gedrag van de groep. Iemand probeert het criminele gedrag eigen te maken.

Deze theorie wordt meegenomen in het onderzoek, omdat de "2%" jongeren crimineel gedrag vertonen en dit mogelijk kan voortkomen uit de sociale contacten die zij hebben. Tijdens de interviews zal er aan de jongerenwerkers worden uitgevraagd of zij ervaren dat het criminele gedrag van de jongeren voortkomt uit de sociale contacten die de jongeren hebben.

Hoofdstuk 3.3 Culturele achtergrond

Veel van de jongeren uit de doelgroep hebben een niet westerse migratieachtergrond. Hierdoor moet er rekening worden gehouden met verschillende culturen. Een cultuur is niet aangeboren, maar aangeleerd (Nunez et al., 2017). Binnen verschillende culturen zijn er ook verschillende normen en waarden. Normen en waarden zijn geschreven- en ongeschreven standaarden die de basis vormen voor het gewenste gedrag wat een persoon laat zien. Normen gaan vooral over of wat voor soort gedrag acceptabel is en waarden zeggen iets over hoe belangrijk mensen iets vinden. Tot slot zijn er basiswaarden (Nunez et al., 2017). Deze waarden zijn niet zichtbaar en mensen zijn zich er ook niet van bewust dat deze worden aangeleerd. Dit krijgen mensen al op een hele jonge leeftijd aangeleerd, waardoor mensen dus zelf niet weten dat dit aangeleerd is. Dit zijn de waarden die mensen mee krijgen vanuit hun cultuur en opvoeding. Deze waarden zorgen er ook voor dat mensen de wereld om ons heen interpreteren zoals zij dat doen. Mensen maken oordelen over anderen en de wereld aan de hand van hun basiswaarden die ze mee hebben gekregen vanuit hun cultuur. Het is van belang als mens om niet alleen bewust te zijn van de basiswaarden van de eigen cultuur, maar ook bewust te zijn van de basiswaarden van andere culturen. Alleen op die manier kunnen mensen elkaar goed begrijpen en met elkaar communiceren (Nunez et al., 2017).

Naast de normen en waarden is ook het zelfconcept van een persoon afhankelijk van de cultuur waarin hij of zij opgroeit (Aronson et al., 2018). Het zelfconcept van een persoon houdt in hoe iemand over zichzelf denkt en zichzelf als persoon ziet (Libretexts, 2020). Veel mensen die opgroeien in landen met een westerse cultuur hebben een onafhankelijk zelfconcept (Aronson et al., 2018). Dit houdt in dat mensen vooral hun eigen gedachtes, gevoelens en handelingen belangrijk vinden. Mensen die opgroeien in landen met een niet westerse cultuur hebben vaak een afhankelijk zelfconcept. Dit houdt in dat mensen zichzelf omschrijven in termen van relaties die ze aangaan met anderen en de bevestiging dat hun eigen gedrag bepaald wordt door de gedachtes, gevoelens en handelingen van andere mensen. Er wordt waarde gehecht aan verbinding voelen met anderen en onderling afhankelijk zijn van elkaar, terwijl onafhankelijkheid niet wordt getolereerd. Het is niet zo dat iedereen binnen een westerse cultuur een onafhankelijk zelfconcept heeft of dat iedereen binnen een niet westerse cultuur een afhankelijk zelfconcept heeft (Aronson et al., 2018). Dit kan verschillen, maar de kans is wel groter dat mensen binnen een westerse cultuur een onafhankelijk zelfconcept hebben en dat mensen binnen een niet westerse cultuur een afhankelijk zelfconcept hebben.

De "2%" jongeren hebben zowel westerse- als niet westerse migratieachtergronden. Hiermee wordt bedoeld dat mensen die uit bijvoorbeeld Duitsland komen een westerse migratieachtergrond hebben en mensen die uit bijvoorbeeld Turkije komen een niet westerse migratieachtergrond hebben (Centraal Bureau voor de Statistiek, z.d.). Het is dus belangrijk om te weten wat dit mogelijk kan betekenen over hoe zij hun zelfconcept hebben gevormd. Het is dus van belang voor het jongerenwerk dat zij rekening houden met de verschillende migratieachtergronden en dus verschillende culturen in de benadering van de jongeren. Daarbij is het ook van belang dat er rekening mee gehouden wordt met dat een jongere met een westerse migratieachtergrond dus niet per definitie een onafhankelijk zelfconcept heeft en dat een jongeren met een niet westerse migratieachtergrond niet per definitie een afhankelijk zelfconcept heeft (Aronson et al., 2018). De reden dat dit van belang is om mee te nemen binnen het jongerenwerk is, omdat de jongeren dus heel verschillend kunnen reageren. Jongeren met een onafhankelijk zelfconcept zullen hun eigen gevoelens, gedachtes en handelingen belangrijk vinden. En jongeren met een afhankelijk zelfconcept zullen dus vooral de gedachtes, gevoelens en handelingen van mensen in hun omgeving belangrijk vinden. Denk hierbij ook aan de vriendengroep waarin zij verkeren.

Hier speelt de organisatie al deels op in, doordat de directeur van JOZ afgaf dat zij qua uitstraling echt een afspiegeling (willen) zijn van de samenleving. Zo zijn er dus mensen

met allerlei verschillende etnische achtergronden en culturen werkzaam bij JOZ die in gesprek kunnen gaan met de jongeren.

Hoofdstuk 3.4 Straatcultuur

Naast dat er culturele verschillen zijn tussen mensen zijn er ook verschillende straatculturen. Straatcultuur kent niet één duidelijk definitie, daarom zullen kenmerken van straatcultuur beschreven worden (Pons Academie, z.d.). Straatcultuur kenmerkt zich door het wantrouwen wat er is in de autoritaire instanties, zoals het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit wantrouwen zit diepgeworteld en groepen jongeren die straatcultuur hanteren zullen dus ook niet snel mensen van overheidsinstanties accepteren. Nog een kenmerk is dat "respect" een belangrijke rol speelt (Pons Academie, z.d.). Zonder respect hoeft een persoon niet te proberen om contact te maken met de jongeren. Respect moet verdiend worden en is niet een basisprincipe. Verder is er ook een hiërarchie in straatcultuur. In veel gevallen is er een leider en de leider bepaalt ook vaak wanneer iemand bij hun groep behoort. Naast dat er wantrouwen is naar de overheid, respect een belangrijke rol speelt en er een hiërarchie is binnen een groep speelt uiterlijk ook een grote rol (Van der Valk, 2007). Het dragen van veel sieraden en merkkleding speelt een grote rol in het aanzien dat iemand heeft binnen de groep. Daarnaast speelt houding ook een belangrijke rol. Iemand laat niet zomaar over zich heen lopen en mocht dit wel gebeuren dan kan dit verbaal of fysiek worden uitgevochten. De houding heeft een belangrijke rol in het bieden van bescherming tegen eventuele "gevaaren" of "dreigingen" van andere groepen. Vaak hebben deze groepen geen beschikbaarheid aan legitieme middelen om problemen op te lossen, maar wel niet legitieme middelen. Hiermee wordt bedoeld dat deze groepen vaak niet op de legale manier oplossingen bedenken voor een probleem, maar sneller zullen kiezen voor illegale oplossingen waar geen autoriteiten bij hoeven te komen. Groepen zullen dus nooit de politie bellen als iets escaleert met een andere groep, dit wordt onderling opgelost met alle gevolgen van dien (Van der Valk, 2007).

De directeur van JOZ heeft aangegeven dat de groepen jongeren waarmee zij werken ook allemaal een bepaalde straatcultuur hebben. Hier moet rekening mee worden gehouden in de benadering van de jongeren. JOZ heeft een individuele aanpak waarbij de jongere centraal staat en niet de vriendengroep waarin hij of zij zit. Het is dus van belang dat er rekening wordt gehouden met hoe de jongere benaderd wordt, omdat hij of zij niet zomaar de vriendengroep waarin hij of zij zich bevindt zal verlaten. Dit heeft te maken met dat de jongeren hun vriendengroep als informatiebron zien en aan de hand van de meningen en gedachtes van hun vriendengroep hun eigen identiteit aan het ontdekken en ontwikkelen zijn, zoals eerder benoemd (Erikson in Feldman, 2016).

Hoofdstuk 3.5 Jongerenwerk in het algemeen en jongerenwerk door JOZ **Werkwijze regulier jongerenwerk**

Regulier jongerenwerk richt zich op de kwetsbare jongeren in de samenleving (Valkestijn et al., 2015). Jongerenwerkers proberen ervoor te zorgen dat deze kwetsbare jongeren verbinding krijgen met de samenleving. Juist voor jongeren die de verbinding met de samenleving aan het verliezen zijn en aan het afzakken zijn richting de criminaliteit wordt jongerenwerk ingezet. Om de verbinding met de samenleving te stimuleren en ervoor te zorgen dat de jongeren niet afzakken richting de criminaliteit probeert het jongerenwerk (groeps)activiteiten te organiseren (Valkestijn et al., 2015). Deze (groeps)activiteiten worden ingezet om de persoonlijke- en sociale ontwikkeling van jongeren te bevorderen en om ervoor te zorgen dat ze niet richting het criminele pad gaan. Jongerenwerk is er om de persoonlijke- en sociale ontwikkeling te bevorderen van jongeren, maar ook om straatoverlast te voorkomen. Daarnaast zet het jongerenwerk in op talentontwikkeling om zo de kwaliteiten van de jongeren te laten ontplooiën. Naast dat het jongerenwerk inzet op de ontwikkeling van de jongeren worden er ook gesprekken gevoerd en grenzen gesteld om jongeren te begeleiden in het maken van keuzes. Daarnaast werkt het jongerenwerk ook nauw samen met de politie en kunnen zij aan de politie doorgeven als zij denken dat een jongere dreigt af te zakken naar de criminaliteit. Op deze manier

wordt er ingezet op preventie om de jongeren uit de criminaliteit te houden. Jongerenwerkers weten vaak wel een band op te bouwen met de jongeren, maar omdat het jongerenwerk nauw samenwerkt met de politie is dit vaak lastig. De jongeren zijn niet geheel open naar de jongerenwerkers toe, omdat zij weten dat er informatie doorgespeeld kan worden naar de politie. Echter is het zo dat jongerenwerkers informatie over de jongeren door kunnen geven aan de politie, maar dat zij tijdens het verschaffen van informatie aan de politie de privacywet in acht nemen. Als een jongere delinquent gedrag vertoont dan kan een jongerenwerker dit doorgeven aan de politie om erachter te komen of de politie kan achterhalen waar het delinquente gedrag vandaan komt (Valkestijn et al., 2015).

Werkwijze JOZ

De werkwijze van JOZ komt deels overeen met dat van andere organisaties binnen het regulier jongerenwerk. Zo richten ook zij zich op de kwetsbare jongeren van de samenleving, maar JOZ richt zich ook op individuen binnen bepaalde groepen jongeren en niet alleen op groepen jongeren (Stichting JOZ, z.d.-a). Hiermee wordt bedoeld dat JOZ ook individuele begeleiding aanbiedt aan jongeren binnen bepaalde groepen. Dit doen zij om de kwetsbare jongere centraal te zetten en niet de groep waarin de jongere zich verkeert. Daarnaast let deze organisatie ook op de straatcultuur van de jongeren (JOZ, niet gepubliceerd). Het is van belang dat de individueel begeleider weet hoe de belevingswereld van de jongeren eruitziet. Dit omvat niet alleen de fysieke omgeving van de jongeren, maar ook de online wereld, die tegenwoordig een grote rol speelt in het leven van jongeren.

Booksmart en streetwise

De jongerenwerkers en jeugdhulpverleners van JOZ worden ook wel vanuit hun visie "adviseurs van de straat" genoemd (Stichting JOZ, z.d.-a). De jeugdprofessionals die bij JOZ werken zijn zowel "booksmart" als "streetwise" (Stichting JOZ, z.d.-b). Met "booksmart" wordt bedoeld dat de jeugdprofessionals zijn opgeleid aan de hand van bepaalde competenties en vaardigheden, waarover zij dienen te beschikken in het jongerenwerk. Er werken voornamelijk jongerenwerkers die een afgeronde hbo opleiding hebben. Dit is niet altijd in de richting van pedagogiek, maar de jongerenwerkers moeten wel pedagogische kennis hebben. Met "streetwise" wordt bedoeld dat de jeugdprofessionals kennis hebben over en van de problematiek die speelt in hun stad, maar daarbij ook tegelijkertijd de weerbarstige realiteit van de praktijk weten (Stichting JOZ, z.d.-b).

Een jongerenwerker moet interpersoonlijk competent zijn en over pedagogische kennis beschikken (JOZ, niet gepubliceerd). Door over deze competenties te beschikken kan een jongerenwerker een professionele en veel betekende relatie aangaan met de jongeren. Met interpersoonlijk competent wordt bedoeld dat jongerenwerkers in staat zijn om jongeren in elke situatie die zich voordoet aan te spreken met als doel het werken aan de relatie met de jongeren. Hierbij maakt een jongerenwerker gebruik van zijn of haar persoonlijke ervaringen. Hierdoor sluit een jongerenwerker aan op de leefwereld van de jongeren. Daarnaast zet de jongerenwerker zijn of haar pedagogische kennis in om de jongeren te sturen naar zelfreflectie en zelfsturing (JOZ, niet gepubliceerd). Dit doen de jongerenwerkers, zodat de jongeren de consequenties van hun eigen gedrag in gaan zien en om ervoor te zorgen dat de jongeren een verantwoordelijkheidsgevoel ontwikkelen over hun eigen gedrag.

Uitingsvormen jongerenwerk

JOZ heeft verschillende uitingsvormen van het jeugdwerk dat zij leveren. Zo is er ambulant jongerenwerk, in pandig jongerenwerk, jongerencoaching (intensieve jongerenaanpak) en online jongerenwerk (JOZ, niet gepubliceerd). Het online jongerenwerk wordt integraal ingezet in alle uitingsvormen.

De online wereld maakt tegenwoordig een steeds groter deel uit van het leven van de jongeren (Gooren et al., 2022). Om zo goed mogelijk aan te sluiten op de belevingswereld van de jongeren bestaat een deel van het werk van een jongerenwerker bij JOZ ook uit het aanwezig zijn in de online wereld van de jongeren (JOZ, niet gepubliceerd). De jongerenwerkers staan hierdoor ook online in contact met de jongeren die zij begeleiden. Een online jongerenwerker gebruikt sociale mediaplatformen om in contact te staan met de jongeren, maar ook om nieuwe inzichten op te doen over de jongeren die zij weer in de offlinewereld (op straat) kunnen inzetten. Een voorbeeld van zo'n sociaal mediaplatform is Instagram. Het online jongerenwerk is een speciale vorm van jongerenwerk die veel voordelen heeft. Jongerenwerkers kunnen hierdoor beter inspelen op de leefwereld van de jongeren. Door online actief te zijn verloopt het contact met de jongeren laagdrempelig en jongerenwerkers kunnen mogelijk problematisch gedrag van de jongeren vroegtijdig signaleren.

Bij het ambulant jongerenwerk gaan de jongerenwerkers de straat op en naar de jongeren toe wanneer dit nodig is (JOZ, niet gepubliceerd). Dit doen de jongerenwerkers vooral bij jongeren die mogelijk gaan stoppen met school en of werk of bij jongeren waar dit al is gebeurd. Deze jongerenwerkers hebben als doel om de overlast in de buurt aan te pakken. Aan de ene kant zorgen ze ervoor dat de jongeren van de straat zijn en bezig zijn met een dagbesteding en aan de andere kant focussen zij zich op de omgeving van de jongeren. Deze jongerenwerkers hebben geen vaste tijden waarop zij werken, omdat zij werken wanneer de situatie hier om vraagt. Het motto is dan ook dat de jongeren zelf de inzet van de ambulant jongerenwerkers bepalen.

Bij het in pandig jongerenwerk wordt de Talenhouse-methode ingezet (JOZ, niet gepubliceerd). Deze methode houdt in dat er op ervaringsgerichte wijze gewerkt wordt met de jongeren om talenten, competenties en vaardigheden bij de jongeren te ontwikkelen. De jongeren worden aan de slag gezet met verschillende opdrachten en de jongerenwerkers ondersteunen hen waar nodig. Zo bedenken de jongeren bijvoorbeeld zelf (groeps)activiteiten voor de dagbesteding. De reden dat deze methode goed werkt is, omdat de buurtbewoners ook kunnen zien waar de jongeren op dat moment mee bezig zijn en ze de jongeren vanuit een ander perspectief kunnen benaderen. Dit werkt goed om de sociale cohesie in de buurt te vergroten.

Bij jongerencoaching (intensieve jongerenaanpak) wordt er gebruik gemaakt van de methodiek "Nieuwe Perspectieven Rotterdam" (Stichting JOZ et al., 2020). Deze methodiek wordt ingezet bij jongeren die risicovol gedrag laten zien en dreigen af te glijden richting de criminaliteit. Deze jongerencoaches zijn onderdeel van de Rotterdamse wijkteams en zij werken aan de hand van het Specialisme Intensieve Jongerenaanpak Wijkteams Rotterdam. De jongerencoaches werken met jongeren die veelvuldig in aanraking komen met de criminaliteit, jongeren die schulden hebben of jongeren die kampen met verslavingen. Door de hierboven benoemde redenen vormen de jongeren een risico voor hun omgeving. Voor deze jongeren is een reguliere aanpak, zoals het ambulant- en in pandig jongerenwerk, vaak niet voldoende om weer verbonden te worden met de samenleving. Een intensief jongerenaanpak jongerenwerker focust op deze jongeren (Stichting JOZ et al., 2020). De jongerenwerker probeert met de jongeren te kijken naar een nieuw toekomstperspectief, hoe de zelfredzaamheid van de jongeren vergroot kan worden en hoe ze kunnen voorkomen dat de jongeren terugkeren naar de criminaliteit.

Samenwerkingspartners

JOZ werkt met meerdere partijen samen met als doel de best mogelijk begeleiding en zorg voor de jongeren (Stichting JOZ, z.d.-a). JOZ werkt samen met partners in het veiligheidsdomein, zoals de politie en handhaving. Daarnaast werkt JOZ ook samen met de scholen waar de jongeren op zitten en met de ouders van de jongeren. Een jongerenwerker bij JOZ werkt voornamelijk in de wijk waar de jongeren zijn, maar soms is het werk dus ook domein overstijgend als dit nodig is (Stichting JOZ, z.d.-b). Met

domein overstijgend wordt bedoeld dat JOZ hun interventies niet alleen inzet op het welzijn van de jongeren, maar ook op de veiligheid, educatie en zorg van de jongeren. Een jongerenwerker bij JOZ heeft een breed aantal contacten als het gaat om de jongeren, zoals hierboven benoemd wordt (Stichting JOZ, z.d.-a). Door al deze contacten heeft een jongerenwerker niet alleen maar een preventieve rol in de wijk, maar wordt de jongerenwerker ook ingezet op het begeleiden van de jongeren op scholen en thuis.

Verkenkend interview over de werkwijze van JOZ

Verder blijkt uit het verkennende interview met de directeur van JOZ en de operationeel leidinggevende dat JOZ gebruik maakt van de *Positive Behavior Support* methode. Deze methode is gemaakt om jongeren te helpen in het bevorderen van sociale gedragingen en om gedragsproblematiek te verminderen (Nederlands Jeugdinstituut, 2014). Deze methode wordt vooral gebruikt in het voortgezet onderwijs, maar JOZ heeft deze methode vertaald om deze methode in te zetten in de wijk. Hierdoor wordt er ingezet op het creëren van een positieve wijkcultuur, waarin ouders, docenten, burens en andere buurtbewoners, aangeven aan de jongeren wat zij van hen verwachten, de jongeren positief en structureel worden benaderd, en waarbij positief en sociaal gedrag wordt gezien en erkend (Albrecht, 2020). Gewenst gedrag wordt dan ook extra beloond, doordat er veel aandacht aan wordt besteed. Negatief gedrag wordt juist niet beloond, maar ook niet bestraft. Er wordt alleen minimaal aandacht aan besteed. Daarnaast maakt JOZ ook gebruik van de presentietheorie van Baart bleek uit een gesprek met de directeur en operationeel leidinggevende van JOZ. Dit houdt, in dit geval, in dat een jongerenwerker een oprechte band aangaat met de jongeren en laat zien dat hij of zij er is voor de jongeren (Baart, z.d.). De theorie heeft zich binnen JOZ vertaald naar de presentiebenadering, die stelt dat als een jongerenwerker goed aansluit en afstemt op de zorg die de jongeren nodig hebben, de basis wordt gelegd voor goede hulp en ondersteuning.

Tot slot kwam naar voren in het verkennende interview met de directeur en operationeel leidinggevende van JOZ dat zij geen onderscheid maken in de 98% jongeren en de "2%" jongeren. Zo kan het zijn dat jongeren die zij begeleiden vrienden zijn met iemand van de "2%" jongeren. Ga je deze jongeren dan niet begeleiden? JOZ is van mening dat de jongeren zelf bepalen of zij klaar zijn voor begeleiding, maar dat zij in principe ook de "2%" jongeren begeleiden. De jongeren bepalen de inzet van de jongerenwerker. JOZ is ook van mening dat iedereen in de samenleving zijn of haar plek moet innemen. Niet afwachten tot er een plek vrij komt om mee te doen in de samenleving, maar je plek innemen. Dit verwachten zij van hun werknemers, maar zij motiveren ook de jongeren die zij begeleiden om dit te doen.

Het motiveren van de jongeren om hun plek in de samenleving in te nemen komt deels terug in de zelfdeterminatietheorie. Dit zal in hoofdstuk 3.6 verder aan bod komen.

Overeenkomsten werkwijzen

Er zijn een aantal overeenkomsten in de werkwijze die zowel JOZ als andere organisaties binnen het regulier jongerenwerk gebruiken. Organisaties binnen het regulier jongerenwerk en JOZ hebben allemaal nauw contact met de politie, waar zij informatie over de jongeren kunnen doorgeven wanneer dit de politie ook aangaat (Valkestijn et al., 2015). Verder is bij zowel de organisaties binnen het regulier jongerenwerk als bij JOZ het doel om de jongeren met elkaar te verbinden, maar ook met de samenleving. Daarnaast is het zo dat beiden zich richten op de kwetsbare jongeren in de samenleving en zij zorgen er ook voor dat de jongeren meedoen in (groeps)activiteiten, zodat er minder overlast is in de buurt. De grootste overeenkomst is dat zowel de organisaties binnen het regulier jongerenwerk als JOZ een preventieve rol op zich nemen om ervoor te zorgen dat de jongeren niet afglijden richting de criminaliteit. Zo wordt er ingezet op het stimuleren van de jongeren om actief deel te nemen aan de samenleving.

Voor het onderzoek moet voornamelijk worden uitgevraagd wat de werkwijze van JOZ is en wat maakt dat zij ervaren dat zij wel de "2%" jongeren weten te bereiken. Daarnaast zullen ook organisatorische factoren worden uitgevraagd die mee kunnen spelen in voor de mogelijke successen die de medewerkers ervaren (Movisie, 2020). Denk hierbij aan de steun van en samenwerking met collega's.

Hoofdstuk 3.6: Zelfdeterminatietheorie

Een aantal kenmerken van de werkwijze van JOZ komen overeen met de zelfdeterminatietheorie van Deci en Ryan (2000). Hieronder staat de zelfdeterminatietheorie beschreven en vervolgens zal er daarna een koppeling worden gemaakt met hoe dit aansluit bij de werkwijze van JOZ.

De zelfdeterminatietheorie richt zich op motivatie (Deci en Ryan in Zimbardo et al., 2017). Deze theorie stelt dat er drie vormen van motivatie zijn; intrinsieke motivatie, extrinsieke motivatie en amotivatie. Deze theorie beweert dat mensen uit zichzelf hun omgeving vormgeven en dat de omgeving is ingericht op groei en integratie. De omgeving heeft een belangrijke rol en deze moet dan ook motiverend zijn om te ontwikkelen en dus groeien. Om ervoor te zorgen dat mensen intrinsiek gemotiveerd zijn er drie basisbehoefte die een rol spelen:

- Autonomie: Mensen willen het gevoel hebben dat ze zelf beslissen over hun eigen keuzes.
- Competentie: Mensen willen zich bekwaam voelen om bepaalde handelingen uit te voeren.
- Verbondenheid: Mensen willen fijne relaties aangaan met anderen en zij willen zich betrokken en geliefd voelen in het leven van een ander.

Als een persoon voldoet aan de basisbehoeften "autonomie" en "competentie" wordt een persoon volledig intrinsiek gemotiveerd (Deci en Ryan in Zimbardo et al., 2017). Als een persoon aan alle drie de basisbehoeften voldoet kan een persoon in volledig in staat zijn om te groeien en te integreren.

Intrinsieke motivatie is het uitvoeren van een activiteit puur door de activiteit zelf, en niet voor een externe consequentie, zoals een beloning (Deci en Ryan in Zimbardo et al., 2017). De vrijheid om een keuze te maken is een belangrijk aspect van intrinsieke motivatie. Een mens moet een keuze kunnen maken voor zichzelf en de persoon moet ervaren dat hij of zij de keuze zelf heeft gemaakt om een actie uit te dragen. Dit zorgt ervoor dat een mens intrinsiek gemotiveerd is. Daarnaast moet een persoon zich verantwoordelijk voelen voor de gemaakte keuze. Doordat het een persoon lukt om een eigen keuze te maken heeft iemand ook meteen het gevoel verantwoordelijk te zijn voor die keuze. Verder moeten er ook uitdagingen zijn in de keuze die gemaakt moet worden. Een persoon moet uitdaging voelen om een keuze te willen maken. Tot slot moeten de uitdagingen die meekomen in het maken van de keuze iets zijn waar iemand potentiële, persoonlijke groei in ziet (Deci en Ryan in Zimbardo et al., 2017).

Extrinsieke motivatie is het uitvoeren van een activiteit puur door een externe consequenties, zoals een beloning (Deci en Ryan in Zimbardo et al., 2017). Een mens is extrinsiek gemotiveerd als hij of zij een actie moet uitvoeren om een vooraf opgestelde beloning te behalen. De "2%" jongeren kunnen het snel verdienen van een groot geldbedrag zien als een vorm van beloning. Een jongere kan bijvoorbeeld als uithaler in de haven werken en het geldbedrag dat hij of zij daarvoor krijgt zien als een beloning. De jongere doet het werk dan niet omwille van zichzelf, maar omwille van het geldbedrag dat hij of zij kan verdienen met het uithalen.

Tot slot is er ook amotivatie (Deci en Ryan in Zimbardo et al., 2017). Bij amotivatie is een persoon noch intrinsiek gemotiveerd noch extrinsiek gemotiveerd.

Als er wordt gekeken naar de werkwijze van JOZ dan geven zij de jongeren autonomie. De jongeren bepalen namelijk de inzet van de jongerenwerkers en ook of zij überhaupt begeleiding willen (JOZ, niet gepubliceerd). Daarnaast werkt JOZ, zoals in hoofdstuk 3.5 te vinden is, met de Talenthouse-methode. Hierin zetten zij in op de kwaliteiten en talenten van de jongeren. De jongeren mogen bijvoorbeeld de (groeps)activiteiten organiseren. Hier wordt er zowel ingespeeld op de autonomie van de jongeren, namelijk het zelf organiseren van de groepsactiviteiten, als op de competenties van de jongeren, ze moeten het organiseren van de activiteiten namelijk wel kunnen. Daarnaast is het doel van JOZ om de jongeren met de jongerenwerkers, met elkaar en de samenleving te verbinden. Dit doet JOZ door zelf ook een afspiegeling te zijn van de samenleving (JOZ, niet gepubliceerd). Door de werkzaamheden van JOZ wordt er aanspraak gedaan op alle drie de aspecten van de zelfdeterminatietheorie. JOZ motiveert de jongeren om hun plek in te nemen in de samenleving. Verder stimuleren ze de jongeren dat zij zich competent genoeg voelen om hun plek in de te nemen. Dit doen ze door in te zetten op de kwaliteiten en talenten van de jongeren. En JOZ zorgt ervoor dat de jongeren de verbinding met de samenleving voelen door zelf als organisatie een afspiegeling te zijn van de samenleving.

De beschreven theorieën en methodieken zullen worden gebruikt als leidraad voor de interviews die afgenomen zullen worden bij de medewerkers van JOZ om antwoord te geven op de onderzoeksvraag. De onderzoeksvraag luidt als volgt: "Wat maakt de werkwijze van JOZ anders en ervaren zij dat ze met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken?"

Hoofdstuk 4: Methode

Hoofdstuk 4.1 Onderzoeksmethode

Het onderzoek dat is uitgevoerd is een kwalitatief onderzoek. Er is onderzocht hoe de medewerkers van JOZ handelen, wat ze precies doen en waarom zij de dingen doen zoals zij dit doen. De onderzoeker heeft de ervaringen van de medewerkers uitgevraagd en geïnterpreteerd. De geïnterpreteerde ervaringen zijn daarna gekoppeld aan het vraagstuk dat onderzocht is, namelijk wat de werkwijze van JOZ anders maakt en hoe zij de "2%" jongeren weten te bereiken. Er is voor kwalitatief onderzoek gekozen, omdat de ervaringen en meningen van de medewerkers van JOZ onderzocht zijn en dit komt het beste tot zijn recht in kwalitatief onderzoek. De reden dat de ervaringen en meningen van de medewerkers van JOZ beter tot zijn recht komen in kwalitatief onderzoek is, omdat de meningen en ervaringen beter kunnen worden uitgevraagd tijdens het afnemen van interviews.

Tijdens het onderzoek is er gebruik gemaakt van een gerichte steekproef. Dit houdt in dat de respondenten die nodig zijn bij het verwerven van informatie bewust gekozen zijn en dit niet aan het toeval is overgelaten (Baarda et al., 2018). De respondenten in dit onderzoek zijn ook bewust geselecteerd. Er zijn verschillende variabelen meegenomen in het onderzoek, namelijk hoelang de medewerkers al werkzaam zijn bij JOZ en de leeftijd van de medewerkers. De reden dat dit is meegenomen in het onderzoek is, omdat de onderzoeker verwachtte dat mensen die wat ouder zijn en langer werkzaam zijn bij JOZ andere ervaringen zouden hebben, met betrekking tot de "2%" jongeren, dan mensen die nog wat jonger zijn en minder lang werkzaam zijn bij JOZ. De respondenten van het onderzoek zijn verworven aan de hand van contact dat de onderzoeker had met een operationeel leidinggevende die werkzaam is bij JOZ. De operationeel leidinggevende heeft contact opgezocht met de respondenten per mail. In de e-mail die de operationeel leidinggevende heeft gestuurd aan de respondenten stond een introductie vermeld die de onderzoeker had opgesteld. De introductie die is meegestuurd is dezelfde introductie (zie bijlage 2) die de onderzoeker heeft opgesteld als inleiding van de interviews die afgenomen zijn bij de respondenten. Doordat de respondenten per e-mail de introductie al hadden gehad wisten zij al een beetje waar het onderzoek over zou gaan en wat er met de informatie zou gebeuren. Het contact met de operationeel leidinggevende over het werven van respondenten liep voorspoedig en de interviews waren daardoor makkelijk in te plannen.

Onderzoekspopulatie

Alle respondenten hadden dezelfde functie, namelijk ambulant jongerenwerker. Hier is voor gekozen, omdat uit een gesprek met de directeur van JOZ en de operationeel leidinggevende naar voren kwam dat zij het meeste in aanraking komen met de "2%" jongeren. Verder is er een gemixte groep respondenten geworven wat betreft leeftijd en dienstjaren. Zo waren er een aantal respondenten die langer dan 5 jaar werkzaam zijn bij JOZ, een aantal waren ongeveer 2 jaar werkzaam bij JOZ en het kwam ook voor dat er respondenten nog maar een paar maanden werkzaam waren bij JOZ. De leeftijdsgroepen liepen ook uiteen. Zo waren er respondenten van begin 20, maar ook respondenten van midden tot eind 30. In totaal zijn er 10 ambulant jongerenwerkers geworven die hebben meegedaan aan het onderzoek. De operationeel leidinggevende heeft aangegeven dat er bij JOZ in totaal ongeveer 80 ambulant jongerenwerkers werkzaam zijn.

Hoofdstuk 4.2 Dataverzameling

Voor het werven van informatie is er gebruik gemaakt van half-gestructureerde interviews (Baarda et al., 2018). Dit houdt in dat de hoofd- en deelvragen vastlagen, maar dat er ruimte was om door te vragen op de antwoorden die de respondenten gaven. De reden dat deze manier is toegepast is, omdat het van belang was dat de hoofdonderwerpen, in dit geval de werkwijze van JOZ en de ervaringen van de respondenten met betrekking tot de "2%" jongeren, uitgevraagd werden. Het was ook van belang dat er genoeg ruimte was om door te vragen op de antwoorden van de respondenten om op die manier een duidelijk beeld te kunnen schetsen over de

ervaringen van de respondenten. De interviews zijn afgenomen op de locatie waar de respondenten werkzaam zijn. Hiervoor is gekozen, omdat de respondenten een drukke werkdag hebben en tijd hadden vrijgemaakt om mee te doen met het onderzoek. Alle interviews zijn individueel afgenomen. Hiermee wordt bedoeld dat de respondenten niet gezamenlijk, maar één op één in gesprek waren met de onderzoeker. Tijdens het afnemen van de interviews heeft de onderzoeker geprobeerd zich zo objectief mogelijk op te stellen. Zo heeft de onderzoeker de antwoorden die de respondenten gaven niet goedgekeurd of afgekeurd. Als respondenten hun meningen gaven over een bepaald onderwerp dat naar voren kwam tijdens het afnemen van de interviews heeft de onderzoeker die meningen ook niet goedgekeurd of afgekeurd. Verder gaf de onderzoeker niet haar eigen mening over de onderwerpen die werden uitgevraagd. Soms vroeg een respondent wel naar de mening van de onderzoeker, waarop de onderzoeker dan antwoordde dat dit niet belangrijk was en dat het echt ging over de ervaringen en meningen van de respondent. De interviews zijn opgenomen, zodat de onderzoeker de interviews nadien kon terugluisteren. Dit was belangrijk voor de data-analyse waar later verder op in zal worden gegaan. Voor het afnemen van de interviews is er een topiclijst (zie bijlage 3) opgesteld. In deze topiclijst zijn verschillende onderwerpen vanuit hoofdstuk 3, het theoretisch kader, opgenomen. Uit deze onderwerpen zijn topics ontstaan die uitgevraagd zijn. Er zijn ook voorbeeldvragen opgesteld, zodat de onderzoeker daar altijd op kon terugvallen indien nodig. De topiclijst had als doel dat de onderzoeker een houvast had tijdens de interviews en wist welke onderwerpen en topics uitgevraagd moesten worden. Verder had de topiclijst ook als doel dat de interviewer na het afnemen van de interviews de antwoorden kon plaatsen onder de onderwerpen die in de topiclijst waren opgenomen.

Hoofdstuk 4.3 Data-analyse

Nadat de interviews waren afgenomen heeft de onderzoeker de interviews getranscribeerd. Dit heeft de onderzoeker gedaan aan de hand van de opnames die zijn gemaakt tijdens het afnemen van de interviews. De onderzoeker is de interviews gaan afspelen en heeft vervolgens de interviews helemaal uitgetypt. Nadat de onderzoeker de interviews had uitgetypt is de onderzoeker de interviews gaan fragmenteren en coderen. Allereerst is de onderzoeker *open* gaan *coderen* (Scriptium, 2022). Dit houdt in dat de onderzoeker stukken tekst uit de interviews is gaan lezen en deze is gaan opsplitsen in tekstfragmenten. Aan de tekstfragmenten zijn vervolgens labels, ofwel codes, verbonden die in grote lijnen aangaven waar het tekstfragment over ging. Daarna is de onderzoeker de open codes *axiaal* gaan *coderen* (Scriptium, 2022). Dit houdt in dat de onderzoeker alle eerder toegekende codes is gaan analyseren en overeenkomsten tussen de codes is gaan zoeken. Als er overeenkomsten te vinden waren heeft de onderzoeker die codes samengevoegd in een nieuwe, thema overkoepelende code. Sommige open codes vielen onder meerdere axiale codes. Uit alle codes zijn hoofcategorieën en subcategorieën voortgekomen. De hoofd- en subcategorieën zijn als basis gebruikt voor het verwerken van de resultaten. Alle hoofd- en subcategorieën met de daarbij behorende codes zijn verwerkt in een codeboom (zie bijlage 4). Daarna zijn de resultaten verwerkt en die zijn terug te vinden in hoofdstuk 5.

Hoofdstuk 4.4: Betrouwbaarheid en validiteit

De onderzoeker heeft meerdere dingen gedaan die bijdragen aan de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek. Om de betrouwbaarheid van het onderzoek te vergroten heeft de onderzoeker zich neutraal opgesteld tijdens het afnemen van de interviews. De onderzoeker heeft haar eigen meningen achterwegen gelaten, ook als hier soms wel om werd gevraagd door een respondent. Verder heeft de onderzoeker voordat de interviews bij de respondenten werden afgenomen een korte inleiding gegeven. Tijdens de inleiding is er aangegeven aan de respondenten dat alle informatie anoniem verwerkt zal worden en er is ook aangegeven waar de informatie voor gebruikt zal worden. Dit is gedaan om sociaal wenselijke antwoorden te voorkomen bij de respondenten en om te voldoen aan de NIP-code. Door te voldoen aan de NIP-code heeft de onderzoeker daarin ook ethisch verantwoord gehandeld (NIP, 2023). Er is ook tijdens de inleiding aan de respondenten

uitgevraagd of zij begrijpen waar het onderzoek voor is, wat er met de informatie gedaan zal worden en of zij begrijpen waar het onderzoek over gaat. Hierna heeft de onderzoeker gevraagd aan de respondenten of zij instemmen met het afnemen van de interviews en of zij toestemmingen geven voor het opnemen van de interviews. Dit is gedaan, zodat er aangetoond kan worden dat de respondenten vrijwillig hebben meegedaan aan het onderzoek en dat zij akkoord zijn gegaan met het opnemen van de interviews. De onderzoeker heeft ook aan de respondenten aangegeven dat zij op elk moment uit het onderzoek konden stappen en dat als zij daarvoor zouden kiezen de opname van hun interview direct verwijderd zou worden. De onderzoeker heeft aangegeven dat als een respondent niet meer mee zou willen doen aan het onderzoek de resultaten van het interview met die respondent ook niet meegenomen zal worden in het onderzoek. Daarnaast heeft de onderzoeker alle interviews getranscribeerd, gefragmenteerd en gecodeerd. Doordat alle interviews helemaal zijn uitgetypt wordt de betrouwbaarheid van het onderzoek vergroot, omdat alle antwoorden van de respondenten letterlijk zijn overgenomen.

Daarnaast heeft de onderzoeker ook ingespeeld op de validiteit van het onderzoek. Zo is er een topiclijst opgesteld voor het afnemen van de interviews. In deze topiclijst zijn onderwerpen meegenomen vanuit het theoretisch kader. De onderzoeker heeft, zoals eerder benoemd, ingespeeld op het voorkomen van sociaal wenselijke antwoorden. Dit heeft bijgedragen aan de validiteit van het onderzoek. Verder wordt de kwaliteit van het onderzoek gewaarborgd, doordat de onderzoeker tussentijds meermaals feedback heeft ontvangen op het onderzoek van haar inhoudelijk begeleidster vanuit school en van medestudenten. Tijdens het toekennen van codes aan de tekstfragmenten in de interviews heeft de onderzoeker ook meermaals met haar medestudenten overlegd of het label dat de onderzoeker had toegekend aan het tekstfragment alles omvattend was. Hierdoor is de kwaliteit van het onderzoek gewaarborgd, omdat er door meerdere mensen met verschillende visies naar het onderzoek is gekeken.

Hoofdstuk 4.5: Ethische overwegingen

Tijdens de dataverzameling en data-analyse zijn er ook ethische overwegingen gemaakt. Zo waren respondenten vrij om de keuze te maken om wel of niet mee te doen aan het onderzoek. De onderzoeker heeft dit benadrukt bij de respondenten, zodat er ook aangetoond kan worden dat de respondenten vrijwillig hebben meegedaan aan het onderzoek. De interviews met de respondenten zijn opgenomen, maar hier heeft de onderzoeker aan het begin van de interviews toestemming voor gevraagd aan de respondenten. Verder waren de respondenten die mee hebben gedaan aan het onderzoek vrij om vragen wel of niet te beantwoorden. Het is wel eens voorgekomen dat een respondent niet goed wist wat er werd gevraagd door de onderzoeker of dat een respondent met enige vorm van emotie vroeg aan de onderzoeker met wat voor intentie de vraag gesteld werd. De onderzoeker is hier transparant mee omgegaan en heeft verduidelijking gegeven over de vraag die gesteld werd, aangegeven waarom deze vraag gesteld werd, en de intentie achter de vraag duidelijk gemaakt aan de respondent. Op dat moment heeft de onderzoeker haar empathisch vermogen ingezet en haar inlevingsvermogen, zodat de respondent zich gehoord en gezien voelde.

Daarnaast is de onderzoeker transparant geweest over wie de transcripten van het onderzoek kunnen inzien. Zo is er aangegeven dat de opdrachtgever, de inhoudelijke begeleider vanuit school en de examinerator de transcripten in kunnen zien als zij dit opvragen bij de onderzoeker. Verder heeft de onderzoeker aangegeven aan de respondenten dat de transcripten niet zullen worden opgestuurd naar de directeur van JOZ en de operationeel leidinggevende van JOZ. De onderzoeker heeft uitgelegd dat dit niet gedaan zal worden met als reden dat de anonimiteit van de respondenten anders in gevaar zouden kunnen komen. Door dit uit te leggen aan de respondenten is er nogmaals ingezet op het voorkomen van sociaal wenselijke antwoorden.

Tijdens de data-analyse zijn de gegevens van de respondenten anoniem verwerkt, zodat het niet te achterhalen valt welke antwoorden bij welke respondent behoren. De data die verzameld is zal maximaal één jaar worden bewaard en dit is ook aangegeven bij de respondenten. In samenspraak met de opdrachtgever is ervoor gekozen om de data maximaal één jaar te bewaren. De reden dat hiervoor is gekozen is, omdat de opdrachtgever verder onderzoek zal doen bij andere jongerenwerkorganisaties over hun ervaringen met de "2%" jongeren. De ervaringen van de respondenten die mee hebben gedaan aan dit onderzoek zullen daarin worden meegenomen, maar over één jaar kunnen deze ervaringen alweer anders zijn.

De NIP-code is een beroepscode voor psychologen en is opgericht, omdat het belangrijk is dat psychologen allemaal op een bepaald kwaliteitsniveau werken (NIP, 2023). In deze beroepscode staan verwachtingen, richtlijnen en regels over het gedrag van psychologen die in verband worden gebracht met het beroepsmatig handelen van psychologen. In dit onderzoek zijn bepaalde artikelen uit de beroepscode gebruikt om te kunnen verantwoorden dat onderzoeker ethisch verantwoord gehandeld heeft. Artikel 45, artikel 46 en artikel 47 van de NIP-code zijn gebruikt tijdens het uitvoeren van het onderzoek (Rothfusz, 2019). Ondanks dat de onderzoeker geen psycholoog is zijn deze artikelen van de NIP-code wel van waarde, omdat de onderzoeker al deze artikelen in acht heeft genomen met het verwerven en verwerken van de data en dus ethisch verantwoord heeft gehandeld.

Hoofdstuk 5: Resultaten

In totaal zijn er tien interviews afgenomen met medewerkers van JOZ die in verschillende wijken werkzaam zijn als ambulante jongerenwerker.

Wijken

Tijdens de interviews is naar voren gekomen dat er in verschillende wijken waar de jongerenwerkers werkzaam zijn ook verschillen zijn die te maken hebben met de "2%" jongeren. Zo heerst er in de ene wijk een andere straatcultuur dan in een andere wijk. Er is naar voren gekomen dat in de ene wijk de straatcultuur is dat de jongeren rondlopen met messen en daar is het wapengeweld meer een ding. In een andere wijk is het juist straatcultuur om met je handen dingen uit te vechten. Daarnaast is er naar voren gekomen dat de "2%" jongeren in de ene wijk op vaste locaties te vinden zijn, zoals op pleintjes. In een andere wijk is het zo dat de "2%" jongeren geen vaste plekken hebben waar ze te vinden zijn en ook niet meer echt één vaste wijk waarin zij zich bevinden. De jongeren verplaatsen zich juist ook heel erg over verschillende wijken. Per wijk is het verschillend waar de "2%" jongeren te vinden zijn.

Leefgebieden

Uit het vooronderzoek is naar voren gekomen dat de ambulante jongerenwerkers op meerdere leefgebieden werkzaam zijn. Tijdens de interviews met de respondenten is er per leefgebied uitgevraagd wat zij precies voor werkzaamheden verrichten.

Hieronder zullen de belangrijkste resultaten per leefgebied die naar voren zijn gekomen uit de interviews worden toegelicht.

Straat

Het blijkt dat de jongerenwerkers voornamelijk aanwezig zijn op straat en daar zogenoemde hotspot locaties afdanken tijdens hun ambulante rondes. Een respondent zei het volgende over de hotspotlocaties: *"We lopen dan een rondje langs de hotspotlocaties waar veel jongeren bij elkaar komen. En dan proberen we te verbinden en gesprekken te voeren met de jongeren over wat ze doen en hoe het met ze gaat. Op die manier probeer je een band met hen op te bouwen."* Meerdere respondenten hebben aangegeven dat vertrouwen de basis is voor een duurzame relatie met de jongeren. De respondenten gaven aan dat zij het vertrouwen van de jongeren langzaam proberen te winnen. In eerste instantie maken de jongerenwerkers (laagdrempelig) contact met de jongeren door middel van een boks of door mee te doen aan een activiteit die de jongeren op dat moment aan het doen zijn, zoals voetbal. Verder is er naar voren gekomen dat de jongerenwerkers dagelijks ambulante rondes lopen om op die manier ook hun aanwezigheid in de wijk te normaliseren, zodat de jongeren hen ook gaan herkennen. Tot slot gaven alle respondenten aan dat zij op straat zoveel mogelijk proberen aan te sluiten op de belevingswereld van de jongeren. De respondenten vertelden dat zij dit proberen te doen door de interesses van de jongeren te achterhalen in gesprekken. De jongerenwerkers hopen dat, doordat ze proberen aan te sluiten op de belevingswereld van de jongeren, de jongeren uiteindelijk met hulpvragen naar de jongerenwerkers toekomen.

School

De jongerenwerkers zijn op bepaalde scholen werkzaam. Dit wordt scholeninzet genoemd. Een respondent vertelde hier het volgende over: *"Dit betekent dat we het jongerenwerk van de straat ook op school inzetten. We maken een ambulante ronde op school en we maken contact met mensen op school die dicht bij de jongeren staan"*. De ambulante rondes hebben het doel dat ze verbinding weten te maken met de jongeren. Buiten het contact maken en verbinding zoeken met de jongeren is er naar voren gekomen dat de jongerenwerkers ook aanwezig zijn tijdens de pauzes om te signaleren in wat voor soort vriendenkringen de jongeren zich bevinden. De ambulante jongerenwerkers zijn ook aanwezig in de pauzes om een betere band met de jongeren op te bouwen. Daarnaast gaven meerdere respondenten aan dat de jongerenwerkers op

school het gesprek aangaan met de jongeren hoe het met hen gaat, hoe het op school gaat en hoe het thuis gaat. Naast dat de jongerenwerkers op de scholen met de jongeren in contact komen en signaleren of er jongeren zijn die misschien jonge aanwas zijn, werken de jongerenwerkers ook samen met de docenten en andere mensen op school die betrokken zijn bij de jongeren. Een respondent gaf het volgende aan over de samenwerking met de scholen: *"Dingen die we op straat oppikken delen we ook met de scholen, zodat de scholen ook weten waar zij mee aan de slag kunnen gaan"*. Tot slot werd er ook aangegeven dat de jongerenwerkers de docenten soms ook trainingen en workshops geven over straatcultuur en hoe de docenten daar beter op in kunnen spelen.

Thuis

Uit de interviews is naar voren gekomen dat de jongerenwerkers soms bij de jongeren thuiskomen om in gesprek te gaan met de ouders van de jongeren over het gedrag van hun kind in. Dit gebeurt zowel wanneer een jongere negatief gedrag vertoont als wanneer een jongere positief gedrag vertoont. Verder gaven meerdere respondenten aan dat de ouders voorlichtingen krijgen van de jongerenwerkers over trends die spelen. Een respondent zei hier het volgende over: *"De ouders doen mee met een maandelijks project waarin we hen voorlichten over recentelijke trends. Denk hierbij aan drugs, messengeweld, lachgas. Eigenlijk allerlei zaken waar zij tijdens de opvoeding op voort kunnen borduren."*

Online

Er is gebleken dat de jongerenwerkers online actief zijn op verschillende sociale mediaplatformen om op die manier beter aan te sluiten op de belevingswereld van de jongeren en om in contact te komen met de jongeren. Voorbeelden van sociale mediaplatformen waarop de jongerenwerkers actief zijn, zijn Instagram en Snapchat. Op de sociale mediaplatformen delen de jongerenwerkers informatie over veranderingen in regel- en wetgeving, maar posten ze ook dingen over trends om op die manier een reactie uit te lokken bij de jongeren. Het doel hiervan is om een opening te vinden bij de jongeren om met hen in gesprek te gaan. Verder gaven de respondenten aan dat zij online actief zijn om te signaleren in wat voor soort groepen de jongeren zich bevinden. De jongerenwerkers houden de sociale mediaplatformen van de jongeren in de gaten om te kijken waar de jongeren zich mee bezig houden. Het volgende werd gezegd door een respondent over de onlinewerkzaamheden: *"Ja, online. Wat doen wij? Wij doen eigenlijk gewoon reclame maken voor de dingen die we organiseren, maar ook hulpvragen komen binnen via sociale media"*. Tot slot is er aangegeven door meerdere respondenten dat de online wereld zich ook omzet in de offlinewereld. Hiermee wordt bedoeld dat dingen die online besproken worden met de jongeren verder besproken worden in de fysieke wereld, zoals op straat of op school.

Samenvattend zijn de jongerenwerkers dus ook meerdere leefgebieden werkzaam om zoveel mogelijk in contact te komen met de jongeren. Het doel hiervan is dat de jongeren met hulpvragen naar de jongerenwerkers toekomen. De leefgebieden zijn verweven met elkaar en wat vooral belangrijk is volgens de jongerenwerkers is dat de jongeren de inzet bepalen van de jongerenwerkers. Een respondent zei daar het volgende over: *"Wij zijn waar zij zijn, de jongeren bepalen de inzet"*.

Typisch JOZ

Tijdens de interviews is er aan de respondenten uitgevraagd wat zij binnen de werkwijze van JOZ echt typisch JOZ vinden. Hiermee wordt bedoeld dat er aan de respondenten is gevraagd of zij ervaren dat er aspecten binnen hun werkwijze zijn die hen anders maken. Hieronder staat toegelicht wat de respondenten ervaren over wat de werkwijze van JOZ uniek en daardoor anders maakt.

Streetwise en booksmart

Wat volgens de respondenten de werkwijze van JOZ anders maakt is dat alle jongerenwerkers "streetwise" en "booksmart" zijn. Meerdere respondenten hebben

aangegeven dat veel van de medewerkers zelf vroeger ook straatcultuur hebben meegemaakt en dat dit heel erg helpend is in het contact maken met de jongeren. Een respondent zei hier het volgende over: *"Dus je weet dan ook wat de regels van de straat zijn. Er zijn heel veel ongeschreven regels."* Zo gaven meerdere respondenten aan dat zij soms straattaal spreken met de jongeren om zo beter op de belevingswereld van de jongeren aan te sluiten. De respondenten doen dit, zodat de jongeren een stukje van zichzelf herkennen in de jongerenwerkers en om ervoor te zorgen dat de jongeren zich zo meer openstellen naar de jongerenwerkers. Daarnaast gaven meerdere respondenten aan dat alle jongerenwerkers ook "booksmart" zijn. Zo hebben de jongerenwerkers verschillende opleidingen gevolgd en weten zij hoe het er in de Nederlandse samenleving aan toe gaat. Dit zetten de jongerenwerkers in tijdens het contact met de "2%" jongeren met als doel om de jongeren weer in verbinding te zetten met de samenleving. Een respondent zei hier het volgende over: *"De wisselwerking van de maatschappelijke norm en de norm die op straat geldt. Dat is het streetwise en booksmart stukje"*.

Veel verschillende etniciteiten

Meerdere respondenten geven aan dat de werkwijze van JOZ anders, doordat er veel mensen met verschillende etnische achtergronden werkzaam zijn bij JOZ. Er is gebleken dat JOZ een afspiegeling wil zijn van de samenleving om er op die manier voor te zorgen dat de jongeren sneller de verbinding met de samenleving gaan voelen. De respondenten gaven aan dat ze sneller contact weten te maken met de "2%" jongeren, doordat er zoveel mensen werkzaam zijn bij JOZ met verschillende etnische achtergronden. De "2%" jongeren bestaan volgens de respondenten ook uit een groep jongeren met veel verschillende etniciteiten. Doordat de medewerkers ook verschillende etnische achtergronden hebben kunnen de jongeren zich vaak sneller herkennen in de jongerenwerkers. Hierdoor voelen de jongeren meteen verbinding met de jongerenwerkers. Een respondent zei hier het volgende over: *"Wij hebben ook veel medewerkers met verschillende etniciteit, omdat je dan leeft in twee werelden. Je hebt de Nederlandse norm en maatschappij, maar die komt niet helemaal overeen als je kijkt naar de thuiscultuur of cultuur die je hebt meegekregen vanuit je etniciteit"*.

Aanwezig zijn op meerdere leefgebieden

Wat volgens meerdere respondenten de werkwijze van JOZ anders maakt is dat zij op meerdere leefgebieden van de jongeren werkzaam zijn. Zo gaven de jongerenwerkers aan dat zij online actief zijn en zij op die manier aansluiten op de belevingswereld van de jongeren. Een respondent zei daar het volgende over: *"Wij zijn echt veel online aanwezig en ook in de wijk. We zetten echt heel erg in op die 1 op 1 begeleiding en ik denk dus ook in de intensiteit dat we de jongeren zien en spreken."* Daarnaast gaven meerdere respondenten aan dat de werkwijze anders is, omdat zij ook aan scholen inzet doen en dus ook op de scholen van de jongeren werkzaam zijn.

Samenwerkingspartners

JOZ heeft verschillende samenwerkingspartners waar de jongerenwerkers gebruik van maken met als doel het beste voor de jongeren te willen. In het voorgaande kopje "leefgebieden" zijn al een paar samenwerkingspartners aan bod gekomen, namelijk de scholen en de ouders van de jongeren. Hieronder zullen andere samenwerkingspartners worden toegelicht en hoe de samenwerking eruit ziet met betrekking tot de "2%" jongeren.

Politie en handhaving

Er is gebleken dat de jongerenwerkers ook nauw samenwerken met de politie en handhaving. Samen met de politie worden er projecten georganiseerd voor jongeren die op school worden uitgevoerd. Een respondent vertelde het volgende daarover: *"We hebben bijvoorbeeld ook in samenwerking met de politie een interventie op scholen ingezet waar we met een VR-bril lieten zien wat de gevolgen kunnen zijn van het uithalen in de haven bijvoorbeeld."* Verder is er ook uit de interviews naar voren gekomen dat de politie en de jongerenwerkers samenwerken als het gaat om overlastmeldingen. Soms

krijgt de politie overlastmeldingen binnen vanuit de gemeente of buurtbewoners en dan vragen ze aan de jongerenwerkers of zij daarnaartoe willen gaan om in gesprek te gaan met de jongeren. De jongerenwerkers gaven aan dat de politie dit soms vraagt aan de jongerenwerkers, omdat de politie niet goed bekend staat bij de "2%" jongeren. Tot slot gaven alle respondenten aan dat zij transparant zijn over hun samenwerking met de politie en handhaving naar de jongeren toe. Als een jongerenwerker informatie deelt met de politie over een bepaalde jongere dan is de jongerenwerker daar ook transparant over naar de jongere toe. De respondenten gaven aan dat dit soms goed wordt ontvangen door de jongeren, maar soms ook niet. De reden, volgens de jongerenwerkers, dat het soms niet goed wordt ontvangen door de jongeren is, omdat de jongeren dan het gevoel hebben dat zij de jongeren "verraden" aan de politie.

Gemeente

Uit de interviews is naar voren gekomen dat de jongerenwerkers samenwerken met de gemeente. Zo vertelde een jongerenwerker dat de bevindingen die de jongerenwerkers op straat en ook online opdoen gedeeld worden met de gemeente. Het doel hiervan is dat zij ook weten wat er allemaal speelt met betrekking tot de "2%" jongeren. Er worden ook activiteiten georganiseerd door de jongerenwerkers en deze activiteiten worden soms door de gemeente gefinancierd. Tot slot is er naar voren gekomen dat er af en toe een overleg met meerdere partners uit de verschillende wijken plaatsvindt waar de gemeente ook aanwezig is. Een respondent zei daar het volgende over: *"Ja, eens in de 6 weken hebben we ook een overlastoverleg met de gemeente, politie en handhaving en andere jongerenorganisaties. Daarin hebben we het over de plekken waar de meeste overlast is en welke jongeren dat zijn en hoe we die kunnen bereiken".*

Ervaringsdeskundigen

Er is gebleken dat de jongerenwerkers samenwerken met ervaringsdeskundigen. Respondenten gaven aan dat er soms gebruik wordt gemaakt van een ervaringsdeskundige op scholen, maar ook op straat. Er kwam naar voren zetten dat ervaringsdeskundigen soms reclame maken op straat voor de jongerenwerkers bij de jongeren, zodat die jongeren ook met hulpvragen naar de jongerenwerkers toegaan. Tot slot is er een project in samenwerking met de politie, school en de ervaringsdeskundige. Een respondent zei daar het volgende over: *"Er is ook een project vanuit de samenwerking met de politie en dan komt er een ervaringsdeskundige vertellen over de gevolgen van de keuzes die ze kunnen maken en hoe het er buiten op straat aan toe gaat."* Er werd aangegeven dat het doel hiervan is dat de jongeren beter gaan nadenken over hun eigen keuzes.

Reclassering en bureau Halt

Uit de interviews is naar voren gekomen dat de jongerenwerkers samenwerken met de reclassering en bureau Halt. Meerdere respondenten gaven aan dat de reclassering soms jongeren doorstuurt naar de jongerenwerkers, zodat de jongeren een begeleidingstraject aan kunnen gaan. Hetzelfde gebeurt er in de samenwerking met bureau Halt. Alleen worden er door bureau Halt vooral jongeren doorgestuurd die veel schoolverzuim hebben. Door de reclassering worden jongeren doorgestuurd die delicten hebben gepleegd.

Samenvattend werken de jongerenwerkers samen met veel partners in de wijk met betrekking tot de "2%" jongeren. Het gezamenlijk belang van alle samenwerkingspartners zijn de jongeren.

De "2%" jongeren

Uit de interviews is gebleken dat jongerenwerkers op veel manieren hetzelfde contact proberen te maken met de "2%" jongeren als met de jongeren die de jongerenwerkers elke dag al bereiken. Zo spreken jongerenwerkers tijdens hun ambulante rondes ook de "2%" jongeren aan en proberen ze het vertrouwen van hen te winnen. In de benadering richting de jongeren toe houden de jongerenwerkers rekening met de culturele

achtergronden van de jongeren. Zo is er gebleken dat de jongerenwerkers soms gebruik maken van de culturele achtergronden van de jongeren als middel om met hen in contact te komen. Een respondent gaf het volgende aan over het werken met verschillende culturele achtergronden: *"Je hoeft niet alles te weten van alle culturen, maar wel in de grote lijnen wat gebruikelijk is in de verschillende culturen. Dat is belangrijk"*. Zo gaven meerdere respondenten aan dat zij bij jongeren met een islamitische achtergrond contact proberen te maken door gesprekken met hen aan te gaan over het geloof. Verder is gebleken dat het voor de ene jongerenwerker wat makkelijker is dan voor de andere jongerenwerker om in te spelen op de culturele achtergronden van de jongeren. Zo is er naar voren gekomen dat jongerenwerkers met een Marokkaanse achtergrond sneller contact weten te leggen met jongeren met een Marokkaanse achtergrond.

Verder gaven alle respondenten aan dat het een stuk lastiger is om met de "2%" jongeren contact te maken. Een respondent zei daar het volgende over: *"Het eerste contactmoment is daar cruciaal in. Daar valt of staat alles mee dus dat kies je ook zorgvuldig uit"*. De reden waarom het eerste contactmoment cruciaal is volgens de respondenten is dat het lastiger is om met die jongeren contact te maken. Dit komt doordat de jongeren veel argwaan hebben en niet open staan voor gesprekken met de jongerenwerkers. Verder kwam er naar voren dat de jongerenwerkers zowel "streetwise" als "booksmart" moeten zijn om contact te maken met de jongeren. Een respondent zei daar het volgende over: *"Je moet je diploma's hebben, maar je moet ook de regels van de straat een beetje kennen en sterk in je schoenen staan"*. Daarnaast gaven meerdere respondenten aan dat ook bij deze jongeren geldt dat vertrouwen de basis is en dat dit ook echt nodig is om een langdurige relatie aan te gaan met de jongeren. Het opbouwen van credits bij deze jongeren is extra belangrijk vertelden meerdere respondenten. Zodra de jongerenwerkers iets voor de jongeren hebben betekent vertrouwen de jongeren de jongerenwerkers meer.

Tot slot gaven meerdere respondenten aan dat de "2%" jongeren soms ook naar de groepsactiviteiten komen die georganiseerd worden. De jongerenwerkers proberen daar ook het gesprek aan te gaan met de jongeren en het vertrouwen van de jongeren te winnen.

Belemmeringen contact "2%"

Iets minder dan de helft van de respondenten heeft aangegeven dat zij niet in contact komen met de "2%" jongeren. Sommige respondenten gaven aan dat zij hier nog te kort voor in dienst zijn bij JOZ en anderen gaven aan dat dit lastig is voor hen vanwege hun geslacht. Alle vrouwelijke respondenten hebben aangegeven dat zij geen contact met de "2%" weten te maken. Zij gaven aan dat dit voor hun gevoel ligt aan het feit dat zij vrouw zijn.

Iets meer dan de helft van de respondenten geeft aan wel in contact te komen met de "2%" jongeren, maar dat zij het lastig vinden om een langdurige relatie met hen aan te gaan. Er naar voren gekomen dat de jongerenwerkers het gevoel hebben dat zij geen langdurig contact weten te krijgen met de "2%" jongeren, omdat zij samenwerken met de politie. Een respondent zei daar het volgende over: *"Ja, die "2%" wil niks met ons te maken hebben. Zij hebben ook het gevoel dat wij voor de politie werken in plaats van met de politie. Daar zit een verschil in, maar dat zien zij niet. Zij zien ons als informanten voor de politie."*

Daarnaast gaven meerdere respondenten aan dat het lastig is om contact te maken met de "2%" door de straatcultuur en de vriendengroep waar de jongeren zich in bevinden. De straatcultuur en de vriendengroep hebben een grote invloed op een jongere en daardoor stelt zo'n jongere zich niet (snel) open voor contact met de jongerenwerkers. Iets minder dan de helft van de respondenten heeft aangegeven dat het lastig is om met de "2%" contact te maken, omdat de jongerenwerkers vaak ook niet weten wie er wel of

niet tot de "2%" behoort. De jongerenwerkers weten vaak alleen zeker dat een jongere tot de "2%" behoort als deze jongere naar hen wordt doorgestuurd vanuit de reclassering of als een jongere zelf begint tijdens gesprekken met de jongerenwerkers over delicten die de jongere gepleegd heeft.

Tot slot hebben alle jongerenwerkers gezegd dat zij het heel lastig vinden om een alternatief te bieden voor criminaliteit en dat dit er ook niet altijd is. Het bieden van een alternatief is volgens de jongerenwerkers vooral lastig, omdat zij niet iets anders kunnen bieden aan de jongeren waar de jongeren net zoveel geld mee kunnen verdienen. Om deze reden vinden jongerenwerkers het lastig om iets te betekenen voor de jongeren.

Inspelen op belemmeringen contact "2%"

Er is gebleken dat de jongerenwerkers bepaalde dingen proberen om in te spelen op de belemmeringen die zij ervaren in het contact met de "2%". Zo is er naar voren gekomen dat jongerenwerkers proberen om de consequenties van het gedrag dat de "2%" laat zien te belichten bij de jongeren en hen in te laten zien dat de keuzes die zij nu maken ook meetellen voor later. Daarnaast proberen jongerenwerkers in te spelen op dat waar de jongeren gemotiveerd voor zijn. Een respondent vertelde het volgende daarover: *"Hij is namelijk niet echt gemotiveerd voor iets, maar wel voor voetbal. Dus dat heb ik dan door en dan kunnen we gaan kijken wat wij daarin kunnen betekenen"*. Ook vertelde een respondent dat hij de "2%" jongeren altijd begroet met als doel dat zij hem meer gaan herkennen en misschien gaan vertrouwen. Tot slot kwam er naar voren dat een jongerenwerker soms ook het ijs probeert te breken met de jongeren door een directe, maar op een grappige manier een vraag te stellen. De respondent gaf een voorbeeldvraag die hij zou kunnen stellen: *"Ben je boos op mij ofzo?"*

Samenvattend is er naar voren gekomen dat de jongerenwerkers het lastig vinden om de "2%" te bereiken. Iets minder dan de helft van de respondenten gaven aan dat zij de "2%" jongeren helemaal niet bereiken. De andere respondenten gaven aan dat het lastig is om een langdurige relatie aan te gaan met deze jongeren. Er zijn meerdere factoren die belemmerend werken en waar de jongerenwerkers op in proberen te spelen om de jongeren alsnog te bereiken.

Risicofactoren "2%" jongeren

Uit de interviews is naar voren gekomen dat er meerdere risicofactoren zijn waardoor de "2%" de criminaliteit ingaat. Hieronder worden de risicofactoren die benoemd zijn toegelicht.

Armoede

Er is naar voren gekomen dat armoede een grote rol speelt voor de jongeren om de criminaliteit in te gaan. Een respondent zei het volgende hierover: *"Op die leeftijd kunnen ze ook nog niet werken bij de Albert Heijn, maar de ouders hebben vaak wel schulden. Hierdoor willen ze ook een bijdrage leveren en zijn verleidingen groot. Er wordt dan gezegd dat ze snel en makkelijk geld kunnen verdienen als ze naar de haven gaan en een bepaalde tas ergens neerzetten of verplaatsen van de ene container naar de andere. Er wordt dan gezegd dan krijg je 5000 euro en kan je je moeder blij maken."* De respondent gaf aan dat armoede een reden is voor de jongeren om te kiezen voor het snelle geld.

Gezinssamenstelling

Meerdere respondenten gaven aan dat veel jongeren van de "2%" uit eenoudergezinnen komen waar de vader vaak niet aanwezig is. Volgens de jongerenwerkers voelen de jongeren dan de verantwoordelijkheid richting hun gezin toe om bij te dragen in de financiën. Een respondent zei hier het volgende over: *"als vader uit beeld is en de jongere het gevoel heeft de zorg voor moeder te hebben. Op jonge leeftijd dus verantwoordelijk moeten zijn."* Dit werd als reden benoemd waarom een jongere de criminaliteit in kan gaan.

Negatieve rolmodellen

Er is naar voren gekomen dat de "2%" jongeren te maken hebben met negatieve rolmodellen, waardoor het voor hen makkelijker is om de stap richting de criminaliteit te maken. Een respondent vertelde hier het volgende over: *"Denk aan een broer of vader die crimineel gedrag verheerlijkt."*

Vriendengroep

Meerdere respondenten hebben aangegeven dat de vriendengroep waarin de "2%" zich verkeerd een risico is voor hen. Zo is er naar voren gekomen dat de jongeren sterk worden beïnvloed door hun vriendengroep en dat het daardoor lastig is voor de jongerenwerkers om impact te maken op de jongeren. Een respondent gaf het volgende aan over de groepsdruk die door een groep wordt uitgeoefend op een jongere: *"Vaak is er een jongere ook een rustig persoon die dan wordt meegetrokken in het gedrag van anderen, terwijl die jongere misschien wel helemaal niet zo is."* Daarnaast speelt de straatcultuur ook een grote rol in de vriendengroep en dit maakt het lastig om echt tot de jongeren door te dringen. Een respondent zei hier het volgende over: *"De straatcultuur en de vriendengroep beïnvloeden elkaar."* Tot slot gaf een respondent aan dat de jongeren door hun vriendengroep ook vaak een onderlinge strijd ervaren met elkaar. De respondent zei het volgende hierover: *"Ze vergelijken met elkaar en ook wat de één wel al bereikt heeft op dezelfde leeftijd wat de ander dan nog niet heeft. Indirect of onbewust is er een concurrentiestrijd aanwezig bij de jongeren."*

Inspelen op risicofactoren "2%"

Uit de interviews is naar voren gekomen dat de jongerenwerkers meerdere dingen doen om in te spelen op de risicofactoren van de "2%" jongeren. Zo is er naar voren gekomen dat zij het negatieve bestrijden met het positieve. Zij zetten tegenover negatieve rolmodellen positieve rolmodellen. Een respondent zei hier het volgende over: *"We werken met positieve rolmodellen, zoals wij zelf. Doordat we zelf onze ervaringen delen gaan die jongeren ook nadenken van oh dus dat weet jij ook".* Tot slot gaven meerdere respondenten aan dat zij de jongeren positief proberen te bekrachtigen, zodat zij de jongerenwerkers sneller gaan vertrouwen en de jongeren ook de positieve dingen gaan inzien. Een respondent vertelde het volgende hierover: *"Als een jongere al een keer eerder een zaalvoetbal activiteit heeft georganiseerd en een andere groep wil dit ook dan geef ik aan ga maar naar hem toe want hij heeft het de vorige keer ook al zo goed gedaan. Zo spelen we ook meteen in op de vriendengroep."*

Samenvattend zijn er meerdere risicofactoren die ervoor zorgen dat de "2%" jongeren de criminaliteit ingaan. De ambulant jongerenwerkers spelen in op deze risicofactoren door continu al het negatieve te bestrijden met het positieve.

Wat wel en niet werkt voor de "2%"

Er is tijdens de interviews aan de respondenten gevraagd wat zij denken dat wel werkt om de "2%" jongeren te bereiken, wat niet werkt en wat zij denken dat nog nodig is om de "2%" jongeren meer te bereiken.

Wat wel werkt voor de "2%"

Er is gebleken dat bepaalde dingen werken om de "2%" jongeren te bereiken. Zo kwam er naar voren dat het online actief zijn werkt om de "2%" jongeren te bereiken. Daarnaast gaven meerdere respondenten aan dat de individuele begeleiding werkt voor de "2%" jongeren. Een respondent zei daar het volgende over: *"Maatwerk is belangrijk want het verschilt per jongere welke snaar je moet raken om ze dat toekomstperspectief te geven".* Verder werkt het organiseren van sportactiviteiten ook om de "2%" te bereiken. Het is belangrijk in het organiseren van sportactiviteiten om de jongeren autonomie te geven en een stem in wat voor soort sportactiviteit er wordt georganiseerd. Op die manier wordt er een beroep gedaan op het verantwoordelijkheidsgevoel van de jongeren. Het organiseren van sportactiviteiten zorgt er volgens de respondenten ook

voor dat de jongeren verbinding met elkaar krijgen, maar ook met de jongerenwerkers. De jongeren worden tijdens zo'n sportactiviteit positief bekrachtigd door de jongerenwerkers als zij dingen goed doen. Het positief bekrachtigen van de jongeren is een effectief middel volgens de jongerenwerkers, omdat de jongeren dit, volgens hen, thuis of op school niet vaak meemaken. Als de jongerenwerkers zien dat een jongere talent heeft voor bijvoorbeeld voetbal dan proberen ze het gesprek met de jongere aan te gaan om te kijken of de jongere al lid is van een voetbalvereniging. Als dit niet het geval is dan gaan ze samen met de jongere kijken of dit mogelijk zou zijn. Op die manier proberen de jongerenwerkers tijdens de sportactiviteiten meteen in te zetten op het aanwakkeren van intrinsieke motivatie voor een andere dagbesteding. Tot slot gaven meerdere respondenten aan dat het werkt om op meerdere leefgebieden aanwezig te zijn. Een respondent vertelde daar het volgende over: *"We kijken dan is er schoolperspectief, banenperspectief, maar ook hoe het thuis gaat. Dus al die factoren en domeinen behandelen we en we kijken vanuit daar wat het stappenplan is wat uitgevoerd moet worden om de jongere verder te krijgen."*

Wat niet werkt voor de "2%"

Het blijkt dat er meerdere dingen zijn die niet werken voor de "2%". Zo kwam er naar voren dat het niet werkt om deze jongeren te veel verantwoordelijkheid te geven. Een respondent zei daar het volgende over: *"Te veel verantwoordelijkheid op hun leggen werkt niet. Daarmee bedoel ik dat we niet moeten verwachten dat als we tegen ze zeggen dat ze iets niet moeten doen dat ze het dan ook niet doen. Dan wacht je namelijk totdat hij weer een misstap begaat"*. Daarnaast werd er ook door meerdere respondenten aangegeven dat het niet werkt om een inloop uur te hebben waar de jongeren op af kunnen komen. Verder werkt het niet om meteen een compliment geven in het eerste contact bij deze jongeren en dat als je dit wel doet je ze meteen kwijt bent. Tot slot werkt het niet volgens meerdere respondenten om tijdens het eerste contactmoment meteen te vragen wie ze zijn en wat ze doen, omdat dit volgens de respondenten voor weerstand en argwaan kan zorgen bij de jongeren.

Wat is er nog nodig voor de "2%"

Er is tijdens de interviews aan de jongerenwerkers gevraagd wat zij nog nodig hebben volgens hen om de "2%" meer te bereiken. Een jongerenwerker gaf aan dat jongerenwerkers vaste contactpersonen moeten hebben bij verschillende instanties. De respondent zei hier het volgende over: *"Ik heb een netwerk opgebouwd en ervaring opgedaan, waardoor ik soms dingen inzet die op korte termijn succesmomenten kunnen opleveren. Dit is alleen niet vanzelfsprekend zo voor een jongerenwerker die vandaag zou beginnen bijvoorbeeld."* Daarnaast gaven meerdere respondenten aan dat er een betere samenwerking moet komen volgens hen met de scholen, bureau Halt en de reclassering. De respondenten gaven aan de terugkoppeling en voortgangsgesprekken over de doorgestuurde jongeren te missen in de samenwerking met de reclassering en bureau Halt. De jongerenwerkers hebben nu het gevoel dat als een jongere vanuit de reclassering of bureau Halt wordt doorgestuurd zij de gehele verantwoording dragen voor het verdere verloop van de begeleiding van een jongere. Verder is er naar voren gekomen dat de scholen inzet op alle basisscholen, middelbare scholen en praktijkscholen moet komen. Een respondent vertelde hier het volgende over: *"We moeten niet alleen op die praktijkscholen inzetten, maar op alle scholen. Er zouden jongerenwerkers op alle scholen aanwezig moeten zijn die daar dan een hele dag zitten van 9 tot 5."* Tot slot gaven meerdere respondenten aan dat het nodig zou zijn volgens hen om meer gebruik te maken van ervaringsdeskundige om de "2%" te bereiken. De respondent zei hier het volgende over: *"Alleen die "2%" die hebben het echt nodig om te zien aan de hand van een ervaringsdeskundige dat het pad wat ze nu aan het belopen zijn veel gevolgen heeft. Dat hebben ze nodig."*

Samenvattend zijn er meerdere dingen die werken in het contact met de "2%" zoals het online actief zijn. Er zijn ook meerdere dingen die niet werken om met de "2%" in contact te komen, zoals een jongere te veel verantwoordelijkheid geven en te hoge

verwachtingen hebben van de jongeren. En er zijn volgens de respondenten ook meerdere dingen nog nodig om de "2%" meer te bereiken, zoals een scholeninzet op alle basisscholen, middelbare scholen en praktijkscholen.

Hoofdstuk 6: Conclusie

De onderzoeksvraag waar antwoord op gegeven zal worden luidt als volgt: "Wat maakt de werkwijze van JOZ anders en wat maakt dat zij ervaren dat ze met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken?" Om antwoord te geven op de onderzoeksvraag is deze eerst opgesplitst in twee vragen, namelijk: "Wat maakt de werkwijze van JOZ anders?" en "Wat maakt dat zij ervaren dat ze met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken?" Uiteindelijk zullen de conclusies van beide vragen samen worden gevoegd, waardoor er antwoord zal worden gegeven op de onderzoeksvraag.

"Wat maakt de werkwijze van JOZ anders?"

Er is gebleken dat de organisatie een afspiegeling wil zijn van de samenleving en dat er om die reden ook veel mensen werkzaam zijn bij JOZ met verschillende etnische achtergronden en dus ook verschillende culturele achtergronden. De jongerenwerkers gaven aan echt in twee werelden te leven. Zo weten de jongerenwerkers wat de Nederlandse normen en waarden zijn, maar ook wat de normen en waarden zijn van verschillende culturen. De jongerenwerkers zetten de kennis en ervaringen die zij hebben over verschillende culturen in tijdens het contact maken met de "2%" jongeren. Zo zetten jongerenwerkers vaak hun eigen etnische achtergrond in tijdens het verbinding en contact maken met de "2%" jongeren. Dit sluit mooi aan op de theorie die terug te vinden is in hoofdstuk 3.3 over culturele achtergronden. Deze theorie stelt dat de normen en waarden die een persoon heeft afhankelijk zijn van de cultuur waarin een persoon is opgegroeid. Het is belangrijk volgens deze theorie om als mens niet alleen bewust te zijn van de normen en waarden die gelden binnen een de eigen cultuur, maar om ook bewust te zijn van de normen en waarden die gelden binnen andere culturen. Als mensen zich niet verdiepen in elkaars culturele normen en waarden dan zullen mensen elkaar ook niet begrijpen. Doordat er veel mensen werkzaam zijn bij JOZ met verschillende etnische achtergronden is er ook veel kennis over verschillende culturele normen en waarden die zij inzetten in het contact maken met de "2%" jongeren.

Daarnaast valt er te concluderen dat JOZ op meerdere leefgebieden actief is. Wat de werkwijze van JOZ anders maakt volgens de jongerenwerkers is dat zij niet alleen op straat of thuis actief zijn, maar ook online en op school. Zo zijn de ambulante jongerenwerkers online op meerdere sociale mediaplatformen actief, zoals op Instagram en Snapchat. De ambulante jongerenwerkers zijn verder dagdelen aanwezig op basisscholen, middelbare scholen en praktijkscholen. De jongerenwerkers zijn aanwezig op meerdere leefgebieden om meer met de "2%" jongeren in contact te komen en om aan te sluiten op hun belevingswereld.

Tot slot valt er te concluderen dat de werkwijze van JOZ naar eigen zeggen anders is, doordat al hun medewerkers "streetwise" en "booksmart" zijn. De jongerenwerkers zetten hun eigen ervaringen van de straat en kennis over de Nederlandse maatschappij in om in contact te komen en verbinding te maken met de "2%" jongeren.

"Wat maakt dat zij ervaren dat ze met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken?"

Er valt te concluderen dat wat de werkwijze van JOZ anders maakt ook grotendeels de reden is waardoor de jongerenwerkers ervaren dat zij de "2%" jongeren weten te bereiken. Zo ervaren de jongerenwerkers dat zij de "2%" jongeren weten te bereiken door op meerdere leefgebieden aanwezig te zijn en doordat deze leefgebieden allemaal met elkaar verweven zijn. Verder ervaren de jongerenwerkers dat ze de "2%" jongeren bereiken doordat er veel mensen werkzaam zijn bij JOZ met verschillende etnische achtergronden. De jongerenwerkers van JOZ zijn ook "streetwise" en "booksmart" wat een bijdrage levert in het contact maken met de "2%" jongeren.

Daarnaast kan er geconcludeerd worden dat iets meer dan de helft van de jongerenwerkers de "2%" jongeren weet te bereiken tijdens sportactiviteiten of op straat. Wel is er gebleken dat het voor iets meer dan de helft van de jongerenwerkers lastig is

om een langdurig contact aan te gaan met de "2%" jongeren, omdat deze jongeren vaak niet open staan om in gesprek te gaan met de jongerenwerkers. De samenwerking die de ambulante jongerenwerkers hebben met de politie en handhaving is een reden waarom de jongerenwerkers het lastig vinden om een langdurig contact aan te gaan met de "2%" jongeren. De "2%" jongeren denken namelijk dat de jongerenwerkers hen verraden bij de politie. Verder valt er te concluderen dat het lastig is voor de ambulante jongerenwerkers om in te schatten wie er wel en wie er niet behoort tot de "2%" jongeren. Hier komen de jongerenwerkers vaak pas achter als een jongere wordt doorgestuurd vanuit de reclassering of als een jongere zelf in gesprekken verteld over delicten die de jongere gepleegd heeft. Ondanks dat de jongerenwerkers wel contact weten te maken met de "2%" jongeren zien zij de vriendengroep van deze jongeren als een belemmering in het contact maken met hen. De vriendengroep van deze jongeren heeft namelijk een grote invloed op hen. Binnen deze vriendengroep heerst er ook vaak straatcultuur die een invloed heeft op het gedrag van de jongeren. Dit maakt het lastiger voor de jongerenwerkers om die jongeren te bereiken.

Tot slot valt er te concluderen dat iets minder dan de helft van de jongerenwerkers, waarvan merendeel vrouw, de "2%" jongeren niet weet te bereiken. Het is opvallend dat alle vrouwelijke jongerenwerkers ervaren dat dit komt door hun geslacht.

Beantwoording onderzoeksvraag

Er valt dus te concluderen dat de werkwijze van JOZ naar eigen zeggen anders is, doordat er veel medewerkers werkzaam zijn bij JOZ met verschillende etniciteiten die "streetwise" en "booksmart" zijn. Hierdoor kunnen zij beter in contact komen en verbinding maken met de "2%" jongeren. Daarnaast is de werkwijze van JOZ naar eigen zeggen anders, omdat zij aanwezig zijn op de scholen van de "2%" jongeren. Naast het aanwezig zijn op de scholen van de "2%" jongeren is JOZ ook online actief, waardoor zij aansluiten op de belevingswereld van de jongeren. Verder valt er te concluderen dat iets meer dan de helft van de jongerenwerkers ervaren dat zij de "2%" jongeren bereiken, doordat zij op meerdere leefgebieden aanwezig zijn. Met name het actief zijn op de scholen en het onlinedomein zorgt ervoor dat de jongerenwerkers ervaren dat zij de "2%" jongeren weten te bereiken. Verder ervaart iets meer dan de helft van de jongerenwerkers dat zij de "2%" jongeren weten te bereiken tijdens sportactiviteiten of op straat. Er valt te concluderen dat de jongerenwerkers die ervaren dat zij de "2%" jongeren weten te bereiken het lastig vinden om een langdurig contact met hen aan te gaan. Er zijn meerdere factoren die het aangaan van een langdurige relatie met de "2%" jongeren lastig maken, namelijk: de straatcultuur die heerst, de vriendengroepen waar de jongeren zich in bevinden en de samenwerking met politie en handhaving. Tot slot valt er te concluderen dat alle vrouwelijke ambulante jongerenwerkers de "2%" jongeren niet weten te bereiken en dat het geslacht hier een rol in speelt.

Hoofdstuk 7: Discussie

Het doel van het onderzoek was om erachter te komen wat de werkwijze van JOZ anders maakt en wat maakt dat zij ervaren dat ze met hun werkwijze de "2%" jongeren weten te bereiken.

Tijdens de uitvoering van het onderzoek is er ruimte overgelaten voor onverwachte uitkomsten. Zo was het een onverwachte uitkomst dat het geslacht een invloed heeft op de mate waarin de jongerenwerkers ervaren dat zij de "2%" jongeren weten te bereiken. Het was opvallend dat alle vrouwelijke jongerenwerkers aangaven dat zij de "2%" jongeren niet weten te bereiken en dat dit voor hun gevoel ligt aan hun geslacht. Verder was het ook een onverwachte uitkomst dat per wijk de straatcultuur onder de "2%" jongeren verschilt en dat de het ook verschillend is in waar de jongeren per wijk te vinden zijn.

De validiteit van het onderzoek kan lager zijn, doordat de operationeel leidinggevende contact heeft opgenomen per e-mail met de respondenten. De operationeel leidinggevende heeft dus jongerenwerkers benaderd of zij mee willen doen aan het onderzoek. Dit kan ervoor hebben gezorgd dat de respondenten selectief gekozen zijn door de operationeel leidinggevende. Er zijn half-gestructureerde interviews afgenomen bij de respondenten. Hierdoor is de onderzoeker soms niet de verdieping ingegaan op bepaalde onderwerpen en dit zorgt ervoor dat de validiteit van het onderzoek minder hoog is. De validiteit van het onderzoek wordt wel vergroot, doordat alle ambulant jongerenwerkers individueel geïnterviewd zijn. Hierdoor is de kans dat de ambulant jongerenwerkers sociaal wenselijke antwoorden hebben gegeven verkleind. Daarnaast is er ook aan de respondenten aangegeven dat de directeur van JOZ en de operationeel leidinggevende de opnames van de interviews niet zullen ontvangen en ook niet de getranscribeerde interviews kunnen inzien. Hierdoor is de anonimiteit van de respondenten gewaarborgd en is de kans dat de ambulant jongerenwerkers sociaal wenselijke antwoorden zouden geven verkleind, waardoor de validiteit vergroot is. De validiteit van het onderzoek is vergroot, doordat er een topiclijst is opgesteld voor het afnemen van de interviews. De topiclijst is opgesteld aan de hand van theoretische kaders en gehanteerd bij alle interviews. Hierdoor is er tijdens elk interview ongeveer hetzelfde uitgevraagd. Alle thema's in uit hoofdstuk 3, theoretisch kader, zijn aan bod gekomen tijdens het afnemen van de interviews. Uiteindelijk kon er antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag. Hierdoor heeft het onderzoek gemeten wat het moest meten.

De betrouwbaarheid van het onderzoek is vergroot doordat de onderzoeker de interviews heeft opgenomen. De opnames van de interviews heeft de onderzoeker gebruikt om de interviews te transcriberen. Doordat alle interviews zijn getranscribeerd is de betrouwbaarheid van het onderzoek hoger, omdat alle antwoorden van de respondenten letterlijk zijn overgenomen. De onderzoeker heeft zich neutraal opgesteld tijdens het afnemen van de interviews. Zo gaf de onderzoeker niet haar eigen mening over de onderwerpen die aan bod kwamen tijdens de interviews. Daarnaast heeft de onderzoeker de antwoorden die de respondenten gaven noch goedgekeurd noch afgekeurd. De neutrale houding van de onderzoeker heeft de betrouwbaarheid van het onderzoek vergroot. De betrouwbaarheid is echter wel verminderd, doordat de onderzoeker ook veel tijd heeft besteed in het uitvragen van de werkwijze van JOZ. Tijdens de resultaatverwerking kwam de onderzoeker er toen achter dat veel informatie over de werkwijze niet relevant was voor het onderzoek, omdat er niet altijd een koppeling gemaakt kon worden met de "2%" jongeren.

Verder heeft de onderzoeker aan de respondenten uitgelegd dat zij niet verplicht zijn om deel te nemen aan het onderzoek en dat zij op elk moment konden besluiten om uit het onderzoek te stappen. De onderzoeker heeft ook uitgelegd aan de respondenten dat zij niet verplicht waren tot het beantwoorden van vragen als zij dit niet wilden. Dit heeft

ervoor gezorgd dat er aangetoond kan worden dat de respondenten vrijwillig hebben meegedaan aan het onderzoek.

Er zijn meerdere factoren die de representativiteit van het onderzoek verminderd. Zo zijn in totaal tien ambulante jongerenwerkers geïnterviewd over hun ervaringen met betrekking tot de onderzoeksvraag. In totaal werken er ongeveer 80 ambulante jongerenwerkers bij JOZ. Er zijn te weinig mensen per wijk geïnterviewd om te kunnen zeggen dat het onderzoek representatief is. Per wijk is er met één of twee ambulante jongerenwerkers een interview afgenomen. Hierdoor zijn de resultaten over de verschillende wijken minder representatief, omdat er te weinig mensen uit dezelfde wijk geïnterviewd zijn.

Voor het verkrijgen van toestemming voor het afnemen van de interviews heeft de onderzoeker geen toestemmingsformulier opgesteld. De onderzoeker heeft alleen mondeling, op de opname van de interviews toestemming gekregen van de respondenten voor het opnemen van de interviews. Voor een vervolgonderzoek zou het beter zijn als er een toestemmingsformulier wordt gemaakt. In het toestemmingsformulier zouden de volgende aspecten kunnen worden opgenomen: Waar het onderzoek over gaat, zodat de respondent weet aan wat voor soort onderzoek hij of zij meedoet. Wat er met de informatie van het onderzoek gedaan wordt en hoelang de informatie bewaard zal worden. En tot slot ook dat de respondent op elk moment uit het onderzoek kan stappen en dat als de respondent uit het onderzoek stapt de informatie die de respondent heeft gegeven niet mee zal worden genomen in het onderzoek.

Hoofdstuk 8: Aanbevelingen

De aanbevelingen die zullen worden gegeven zijn voor het Lectoraat "Aanpak Jeugdcriminaliteit". De aanbevelingen zijn vooral bedoelt voor het verdere onderzoek dat gedaan gaat worden vanuit het Lectoraat "Aanpak Jeugdcriminaliteit" naar hoe de "2%" jongeren meer bereikt kunnen worden in het jongerenwerk.

Als eerste wordt er aanbevolen om een soort gelijk onderzoek dat nu is uitgevoerd ook uit te voeren bij andere jongerenwerkorganisaties, zodat er kan worden gekeken of er overeenkomsten zijn in de verschillende aspecten die wel werken om de "2%" jongeren te bereiken. Hierbij is het van belang dat het lectoraat een aantal onderwerpen opneemt in hun topiclijst. Zo wordt er aanbevolen om goed uit te vragen bij andere jongerenwerkorganisaties of en hoe zij inspelen op de online wereld van de "2%" jongeren. Verder wordt er aanbevolen om aan andere jongerenwerkorganisaties uit te vragen of zij ervaren dat individuele begeleiding werkt voor de "2%" jongeren. Mochten jongerenwerkorganisaties aangeven dat dit werkt is het van belang om uit te vragen wat maakt dat zij vinden dat dit werkt. Hetzelfde geldt als de jongerenwerkorganisaties ervaren dat dit niet werkt. Daarnaast wordt er aanbevolen om uit te vragen aan andere jongerenwerkorganisaties of er activiteiten zijn waar de "2%" jongeren mee bereikt worden. Als dit zo is kan er gevraagd worden bij wat voor soort activiteiten. Dit alles met als doel dat er dieper wordt doorgevraagd bij andere jongerenwerkorganisaties over de aspecten die uit dit onderzoek werkend bleken te zijn voor de "2%" jongeren. Als er bij andere jongerenwerkorganisaties ook wordt ingezet op deze aspecten en het blijkt werkend te zijn voor de "2%", dan kan er gekeken worden of deze aspecten landelijk ingezet kunnen worden bij alle jongerenwerkorganisaties. Het doel hiervan is dat de "2%" jongeren dan meer bereikt zullen worden door het jongerenwerk.

Verder wordt er ook aanbevolen om uit te vragen bij andere jongerenwerkorganisaties wat zij ervaren als belemmering in het contact met de "2%". Het is met name interessant om uit te vragen bij andere jongerenwerkorganisaties of de vrouwelijke jongerenwerkers hun geslacht als belemmering ervaren in het contact maken met de "2%" jongeren. Mocht het zo zijn dat alle vrouwelijke jongerenwerkers ervaren dat hun geslacht als belemmering wordt ervaren in het contact maken met de "2%" jongeren dan kan er gekeken worden naar hoe hier landelijk op in gespeeld kan worden door jongerenwerkorganisaties.

Daarnaast wordt er aanbevolen om uit dit onderzoek mee te nemen wat er niet werkt om de "2%" jongeren te bereiken. Het gaat er uiteindelijk om wat wel werkt, maar om daar achter te komen is het net zo relevant om te weten wat juist niet werkt. Er wordt aanbevolen om dus uit te vragen bij andere jongerenwerkorganisaties wat zij ervaren dat niet werkt om de "2%" jongeren te bereiken. Als er aspecten zijn die overeenkomen met dit onderzoek kan er worden ingespeeld op wat er niet werkt voor de "2%" jongeren. Het is hierbij van belang dat er duidelijk wordt uitgevraagd wat maakt dat de jongerenwerkers ervaren dat er bepaalde dingen zijn die niet werken voor de "2%" jongeren. Als dat bekend is dan kan er op worden ingespeeld.

Ook wordt er aanbevolen om uit te vragen bij andere jongerenwerkorganisaties wat de jongerenwerkers nodig denken te hebben om de "2%" jongeren meer te kunnen bereiken. In dit onderzoek is dit ook uitgevraagd. Uit dit onderzoek is gebleken dat de jongerenwerkers bij JOZ het vooral nodig hebben om een betere samenwerking aan te gaan met scholen, de reclassering en bureau Halt. Het ging bij de ambulant jongerenwerkers van JOZ dus vooral over de samenwerkingspartners. Het is dus interessant om uit te vragen bij andere jongerenwerkorganisaties wat zij nog nodig denken te hebben om de "2%" jongeren te meer bereiken. Hierin is het belangrijk dat er aan andere jongerenwerkorganisaties specifiek wordt uitgevraagd over de samenwerkingspartners, omdat er uit dit onderzoek is gebleken dat de jongerenwerkers bij JOZ vooral nog veel nodig denken te hebben in de samenwerking met hun partners om de "2%" meer te bereiken. Het is van belang dat er wordt uitgevraagd bij andere

jongerenwerkorganisaties hoe zij de samenwerking met partners in de wijk vinden gaan en of zij daarin nog iets nodig hebben. Als daarin overeenkomsten zijn met de uitkomsten van dit onderzoek dan kan hier op worden ingespeeld.

Verder wordt er ook aanbevolen aan het lectoraat om te kijken of het mogelijk is om in gesprek te gaan met jongeren die behoren tot die "2%". Hierin is het interessant om uit te vragen bij de jongeren wat zij denken dat nodig is voor hen met als doel dat zij meer open gaan staan voor contact met jongerenwerkorganisaties. Dit kan een meerwaarde zijn, omdat er dan ook bekend is vanuit de jongeren zelf wat zij nodig denken te hebben. Als er vanuit zowel de jongerenwerkorganisaties als vanuit de "2%" jongeren bekend is wat zij nodig denken te hebben dan kan er ook gekeken worden hoe hier op ingespeeld kan worden. Door het vanuit beide kanten te belichten kan er een duidelijker beeld gecreëerd worden over wat nodig is voor deze jongeren.

Tot slot wordt er aanbevolen om bij andere jongerenwerkorganisaties jongerenwerkers te interviewen die in dezelfde wijk werkzaam zijn. Dat is in dit onderzoek niet gedaan en dat heeft ervoor gezorgd dat de antwoorden over de verschillen per wijk minder representatief zijn. Als het lectoraat in een vervolgonderzoek jongerenwerkers interviewt die werkzaam zijn in dezelfde wijk dan zijn de uitkomsten representatiever. Dit kan tot nieuwe inzichten leiden over hoe de "2%" jongeren zich verplaatsen binnen of over verschillende wijken. Als dit eenmaal bekend is dan kan daar ook op worden ingespeeld door de jongerenwerkorganisaties.

Literatuurlijst

- Albrecht, G. (2020). Booksmart en Streetwise. Effectief jongerenwerk vanuit de principes van Positive Behavior Support (PBS). Methodiekhandleiding.
- Aronson, E., Wilson, T. D., Akert, R. M., Sommers, S. R., Huurne, M., Frankemölle, E., & Moons, A. (2018). *Sociale psychologie*. Pearson.
- Baarda, D. B., Bakker, E., Boullart, A., Julsing, M., Fischer, T., Peters, V., & Van Der Velden, T. (2018). *Basisboek kwalitatief onderzoek: handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*.
- Baart, A.J. (z.d.). | *Presentie* <https://www.andriesbaart.nl/presentie/>
- Brinkman, J., & Oldenhuis, H. K. E. (2014). *Beroep op onderzoek: van doelgerichte onderzoeksopzet tot toepasbare conclusie*.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (z.d.). *Wat is het verschil tussen een westerse en niet-westerse allochtoon?* [https://www.cbs.nl/nl-nl/faq/specifiek/wat-is-het-verschil-tussen-een-westerse-en-niet-westerse-allochtoon-#:~:text=Westers%3A,Indonesi%C3%AB%20en%20Japan\)%20of%20Turkije](https://www.cbs.nl/nl-nl/faq/specifiek/wat-is-het-verschil-tussen-een-westerse-en-niet-westerse-allochtoon-#:~:text=Westers%3A,Indonesi%C3%AB%20en%20Japan)%20of%20Turkije.Cijfers over delinquentie).
- Cijfers over delinquentie* | Nederlands Jeugdinstituut. (2022, 27 mei). <https://www.nji.nl/cijfers/delinquentie>
- De Jong, J. D. (2022, oktober). *Jongerenwerk voor de "2%": Over "wat werkt" en "wie werkt" in jongerenwerk om recidive te voorkomen en sociale problematiek te verminderen*. LinkedIn. Geraadpleegd op 2 maart 2023, van [https://www.linkedin.com/search/results/content/?heroEntityKey=urn%3Ali%3Afs_d_profile%3AACAAMsSn8BtEdZr11BkPNEOWuEsL5eayHqYH0&keywords=jan%20dirk%20de%20jong&page=2&position=0&searchId=39e871df-da45-432d-9c33-185124f40ce5&sid=%2C-*&update=urn%3Ali%3Afs_updateV2%3A\(urn%3Ali%3Aactivity%3A6995262733612892160%2CBLENDED_SEARCH_FEED%2CEMPTY%2CDEFAULT%2Cfalse\)](https://www.linkedin.com/search/results/content/?heroEntityKey=urn%3Ali%3Afs_d_profile%3AACAAMsSn8BtEdZr11BkPNEOWuEsL5eayHqYH0&keywords=jan%20dirk%20de%20jong&page=2&position=0&searchId=39e871df-da45-432d-9c33-185124f40ce5&sid=%2C-*&update=urn%3Ali%3Afs_updateV2%3A(urn%3Ali%3Aactivity%3A6995262733612892160%2CBLENDED_SEARCH_FEED%2CEMPTY%2CDEFAULT%2Cfalse))
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). *The "What" and "Why" of Goal Pursuits: Human Needs and the Self-Determination of Behavior*. Geraadpleegd op 21 juni 2023, van

- https://selfdeterminationtheory.org/SDT/documents/2000_DeciRyan_PIWhatWhy.pdf
- Feldman, R. S. (2016). *Ontwikkelingspsychologie*.
- Gooren, J., Van Bochove, M., Van de Sande, J., Zijderveld, T., Rusinovic, K., & Moors, H. (2022, 13 mei). *Wijkprofessionals: zicht krijgen op online wereld van jongeren*. Sociale Vraagstukken. Geraadpleegd op 21 juni 2023, van <https://www.socialevraagstukken.nl/wijkprofessionals-zicht-krijgen-op-online-wereld-van-jongeren/>
- JOZ. (niet gepubliceerd). *Adviseurs van de straat: Visiedocument Stichting JOZ* [Dataset].
- Libretexts. (2020). *2.1: Self-Concept, Self-Esteem and Self-Efficacy*. Social Sci LibreTexts. [https://socialsci.libretexts.org/Courses/College_of_the_Canyons/COMS_246%3A_Interpersonal_Communication_\(Leonard\)/2%3A_Communication_and_the_Self/2.1%3A_Self-Concept%2C_Self-Esteem_and_Self-Efficacy](https://socialsci.libretexts.org/Courses/College_of_the_Canyons/COMS_246%3A_Interpersonal_Communication_(Leonard)/2%3A_Communication_and_the_Self/2.1%3A_Self-Concept%2C_Self-Esteem_and_Self-Efficacy)
- Movisie. (2020, april). *Informatieblad: Procesevaluatie bij de beoordeling van interventies*. <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2020-04/informatieblad-procesevaluatie.pdf>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2019, 18 juni). Twitter. <https://twitter.com/HetNJI/status/1140976288041263104>
- NIP. (2023, 30 januari). *Beroepscode - NIP*. <https://psynip.nl/beroepskwaliteit/beroepscode/>
- Nunez, C., Mahdi, R. N., & Popma, L. (2017). *Interculturele communicatie: van ontkenning tot wederzijdse integratie*. Koninklijke Van Gorcum.
- Pons Academie. *Straatcultuur onder jongeren, wat is het en hoe herken je het?* (z.d.). <https://ponsacademie.nl/straatcultuur-onder-jongeren/>
- Rothfusz, J. (2019). *Ethiek in de psychologie*.
- School-Wide Positive Behavior Support* | Nederlands Jeugdinstituut. (2014, 24 april). <https://www.nji.nl/interventies/school-wide-positive-behavior-support>

- Scriptium. (2022). Interviews coderen – het kwalitatieve proces van objectieve resultaten. *Scriptium.nl*. <https://www.scriptium.nl/interviews-coderen/>
- Stichting JOZ. (z.d.-a). *Adviseurs van de straat: Werkbeschrijving ambulant jongerenwerk JOZ*. Geraadpleegd op 21 juni 2023, van <http://www.stichtingjoz.nl/wp-content/uploads/2016/02/JOZ-Adviseurs-van-de-straat.pdf>
- Stichting JOZ. (z.d.-b). *Missie & Ambitie*. JOZ. Geraadpleegd op 21 juni 2023, van <https://stichtingjoz.nl/missie-ambitie/>
- Stichting JOZ, Enver, Exodus, Futuro, & WMO Radar. (2020, maart). "Zo doen wij dat!": *Methodische handreiking Intensieve jongerencoaching*. Geraadpleegd op 21 juni 2023, van <https://stichtingjoz.nl/wp-content/uploads/2020/10/Methodische-handreiking-IJC-Zo-doen-wij-dat.pdf>
- Valkestijn, M., Bakker, P. P., Hilverdink, P., & Metz, J. (2015). *Jongerenwerk in beeld*. www.nji.nl. Geraadpleegd op 15 februari 2023, van <https://www.nji.nl/sites/default/files/2021-05/%28320799%29-Jongerenwerk-in-beeld.pdf>
- Van der Valk, B. W. (2007). *De staat tegen de straat* [Masterscriptie]. Universiteit Utrecht.
- Van Dijk, J., Huisman, W., & Nieuwbeerta, P. (2018). *Actuele Criminologie* (tiende herziene druk). Sdu Uitgevers bv.
- Vlaams Instituut Gezond Leven. (2023). *Soorten motivatie volgens zelfdeterminatietheorie*.
- Zimbardo, P. G., Johnson, R. L., & McCann, V. (2017). *Psychologie: een inleiding (Dutch Edition)* (01 editie). Pearson Benelux.

Bijlagen

Bijlage 1: Samenvatting verkennend interview directeur JOZ en operationeel leidinggevende

Gesprek met Stichting JOZ 16 februari 2023

Aanwezigen: Guilherme Carinhoza da Graca (directeur JOZ), Fabian Keerveld (operationeel leidinggevende), Ilvan, Jo-Ann de Ronde (afstudeerstudent)

- Fabian geeft leiding aan 15 jongerenwerkers in het gebied Feijenoord
- Guilherme is sinds november 2022 directeur van JOZ, voorheen adjunct-directeur, werkte eerst 15 jaar als jongerenwerker. Erg betrokken op alle vlakken, zit in alle apps, zit met z'n voeten nog steeds in de klei (1 keer per week) en leest 1 keer in de week verslagen van de jongerenwerkers om ook op deze manier verbonden te blijven met datgene wat op straat gebeurt.
- Terrein jongerenwerkers is vergroot. Op scholen (2 ROC's + 14 Voortgezet Onderwijsscholen) en online. Online probeert JOZ hun expertise te delen met concullega's. Expertise delen t.b.v. de grotere zaak.
- Jongerenwerker (jwer) moet het systeem kunnen 'bespelen'. Wanneer politie om namen vraagt, uitleggen waarom dit niet kan. Positie jwer komt dan namelijk in gevaar. Hier moet je de politie en anderen binnen het systeem opvoeden. Het is niet alleen in het belang van JOZ, maar ONS belang, dus van het gehele systeem. Ook soms lastig om met andere partijen samen te werken. Zo zijn de stadsmariniers personen die direct link hebben met burgemeester. Andere belangen. Kan soms voor andere visies zorgen in en tijdens het werkveld. JOZ moet investeren in het systeem en zaken blijven uitleggen waarom ze doen wat ze doen. Het opvoeden moet vooral gebeuren, wanneer er 'niets' aan de hand is. Dus niet pas wanneer er een incident is. vb. een jongerenwerker zag in de middag een jongere op straat, die ontsnapt was. Jwer geeft dit door aan de wijkagent. Door de investeringen in de samenwerkingsrelatie met de wijkagent en het opvoeden/uitleggen hoe e.e.a. werkt, begrijpt deze wijkagent dat hij niet direct naar deze jongere moet. Jongere en de buurt zouden dan weten dat jwer dit door heeft gegeven. Wijkagent is toen voor de 'show' in de avond zijn rondje gaan rijden op de plekken waar de ontsnapte jongere n.a.w. zou zijn. En ja, hij was daar en toen is jongere meegenomen.
- Jwer is om jongeren te binden, te houden. JOZ jongerencoaches zijn voor de jeugdhulpverlening
- Jwer is bij JOZ de adviseur van de straat. Niet alleen adviseur voor de jongeren, maar ook om de beleidsmakers, de gemeente adviezen te kunnen geven
- Jwer moet streetwise en booksmart zijn. Maar het allerbelangrijkste voor JOZ is dat de jwer sensitief is, grenzen kan stellen, passie en vuur heeft. Echt zijn, oprecht zijn, heel belangrijk. Zo beschikt JOZ over sw'ers, maar ook over antropologen, werktuigbouwkundigen die in eerste instantie niet streetwise en booksmart zijn, maar wel passie hebben. JOZ heeft een dame die uit Blijdorp komt, leeft in een zogeheten bubbel en heeft vanuit haar leven nog nooit met de doelgroep te maken gehad. Dame heeft wel passie voor de doelgroep. JOZ noemt dit de sociale urgentie hebben om iemand te helpen. Dit is de basis voor JOZ, dame is nu een succesvol jwer (na vallen en opstaan uiteraard).
- Jwer moet balans tussen nabijheid en afstand hebben. Geen afstand, maar wel goed contact hebben.
- De perfecte jwer bestaat niet voor JOZ. We moeten streven naar perfectie, waarbij passie, drive en energie het belangrijkste is. Je moet een team jwers hebben, waarbij de professionals complementair aan elkaar zijn. Dit zijn de adviseurs van de straat. Ziet het als een voetbalteam.

- JOZ werkt vanuit *Positive Behaviour Support*. Uitgaan van krachten en mogelijkheden van de jongeren. En dit niet alleen op school, maar ook buiten school. Ook werkt JOZ met presentietheorie van Baart. De **theorie** is vertaald naar de **Presentiebenadering**, die ervan uitgaat dat je als zorgverlener aansluit en afstemt op de zorgvrager en daarmee de basis van goede hulp en steun biedt.
- Politiek: vanuit gemeente, burgemeester worden er soms dingen gevraagd, die niet bij de reguliere jongerenwerker ligt. Zo werd JOZ gevraagd om tijdens een festival aan het begin van het feest rond te lopen, jongeren signaleren, aanspreken etc. JOZ ging hiermee akkoord. Vervolgens vraagt de gemeente bij een ander festival om aan het eind van een feest e.e.a. in banen te leiden. JOZ is dan helder en zegt dan dat dit handhaving is en niet bij JOZ hoort. Dit soort weigeringen dien je helder en op een bepaalde manier te doen. Uitleggen dat dit niet in het belang is van ons en vooral starten met wat je wel kan doen als organisatie. Dus eerst wat wel kan en daarna wat niet kan. Politiek wordt gestuurd door fenomenen (incidenten). JOZ is van mening dat je e.e.a. moet aanpakken aan de voorkant, armoede bijv.
- Over 2%. Het is lastig om vanuit bepaalde 'hokjes' bij jongeren te werken. Zo kan een gezin bestaan uit een zus die op het VWO zit en waarmee het goed gaat, een middelste broertje die onder de 2% valt (uithaler containers) en een jongste broertje die een groot talent is bij Sparta. Je kunt een gezin niet knippen. Een jwer zit in de haarvaten van de wijk, je komt iedereen tegen, de 98% en de 2% jongeren. Wanneer je de jongere tegenkomt, is het aan de jongere of deze klaar is voor begeleiding.
- De zogeheten hogere lagen in een organisatie moeten meer divers zijn. Het is boven vooral 'wit'. Eenieder, man, vrouw, etnisch moet zijn/haar plek hier nemen.

Bijlage 2: Introductie interviews

Hallo, mijn naam is Jo-Ann de Ronde en ik ben 23 jaar. Ik ben een laatstejaars student Toegepaste Psychologie aan de Hogeschool Leiden. Voordat we gaan beginnen met het interview zal ik wat meer context geven waar het interview over zal gaan, waar de informatie voor bedoeld is, wie de informatie in kan zien en hoelang de informatie bewaard zal blijven.

Het laatste onderdeel van mijn studie is het afstuderen. Daar ben ik momenteel mee bezig. Ik doe een onderzoek bij het lectoraat "Aanpak Jeugdcriminaliteit" op de Hogeschool Leiden onder leiding van Jan Dirk de Jong (opdrachtgever). Het onderzoek wat ik doe is naar de "2%" jongeren en hoe zij bereikt kunnen worden in het jongerenwerk. Ik doe nu dus onderzoek naar wat de werkwijze van JOZ anders maakt en hoe het komt dat jullie ervaren de "2%" jongeren wel te bereiken. Tijdens het interview zal ik dus voornamelijk focussen op hoe de "2%" jongeren bereikt worden. Verder zullen de uitkomsten van het interview anoniem verwerkt worden, zodat er niet achterhaald kan worden van wie welke antwoorden zijn. De uitkomsten van de interviews zullen, anoniem, op groepsniveau worden gedeeld met de directeur van JOZ. Dit houdt in dat er een overzicht zal worden gemaakt met de meest voorkomende uitkomsten uit alle interviews en dat dit teruggekoppeld zal worden naar de directeur van JOZ. Mijn opdrachtgever van het lectoraat en mijn examinatoren zullen op individueel niveau de uitkomsten kunnen inzien, maar deze zijn dan alsnog anoniem verwerkt. De uitkomsten kunnen worden meegenomen in een groter onderzoek dat het lectoraat "Aanpak Jeugdcriminaliteit" doet naar hoe de "2%" jongeren bereikt kunnen worden. Daarnaast zal de informatie niet langer dan één jaar bewaard blijven, omdat mijn opdrachtgever en ik dit hebben afgesproken om de betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen.

Het interview zal maximaal 30 tot 45 minuten duren. Voordat we beginnen wil ik benadrukken dat er geen goede of foute antwoorden zijn en dat het echt gaat over uw eigen ervaringen. U bent ook niet verplicht op het beantwoorden van de vragen die ik u stel. Laten we er vooral gewoon een leuk gesprek van maken, waarin we het hebben over uw ervaringen.

Tot is het van belang dat de interviews worden opgenomen, zodat ik deze later kan verwerken. U bent niet verplicht tot het geven van toestemming voor het opnemen van het gesprek. Ik zal u als eerste de vraag stellen of u akkoord gaat met het opnemen van het interview.

Bijlage 3: Topiclijst interviews

Topic lijst medewerkers		
Onderwerp	Topic	Voorbeeldvragen voor de interviewer
Algemeen	Leeftijd	
	Geslacht	
	Functie en bijbehorende werkzaamheden	
	Geschiedenis dienstverlening	Heb je al eerdere ervaring in dit werkveld?
Uitvragen casus		
Organisatie	Aantal dienstjaren	Hoelang werk je al voor de organisatie?
	Organisatorische factoren	Zijn er factoren binnen de organisatie die meespelen bij eventuele successen? Als voorbeeld eventueel steun van collega's.
Levensfase jongeren	Aansluiten belevingswereld jongeren	Hoe sluit je aan op de belevingswereld van de jongeren? Bereik je hiermee ook de "2%" jongeren?
	Vriendengroep als informatiebron	Merk je dat de jongere die je begeleidt zijn/haar vriendengroep gebruikt als bron van informatie? Zo ja, hoe speel je hierop in? Geldt dit ook voor de "2%" jongeren?
Werkwijze	Werkwijze van de dienstverlening	
	Onderbouwing van de werkwijze	Wat voor soort interventies zet je in tijdens je werk? Bereik je hiermee ook de "2%" jongeren?
	Cultuur	Hoe speel je in op de cultuur van de jongeren?
	Straatcultuur	Is er sprake van straatcultuur bij de jongeren? Zo ja, hoe ga je hiermee om?
	Participatie jongeren	Hoe zit het met de participatie van de "2%" jongeren?
	Omgang met de jongeren	Hoe ervaar je de omgang met de "2%" jongeren?
	Betrokken partijen	Hoe werk je samen met betrokken partijen en hoe is de participatie van deze partijen?

	Resultaat	Wat werkt wel en wat werkt niet? (Vraag voor alle bovenstaande dimensies binnen het begrip werkwijze)
Motivatie	Motivatie van de jongeren	Hoe is de motivatie van de jongeren om mee te doen met de (groeps)activiteiten? Worden de "2%" jongeren bereikt?
	Intrinsieke motivatie: autonomie	Hebben de jongeren de keuzevrijheid om te bepalen of zij wel of niet meedoen aan een interventie? Hoe doe je dit bij de "2%" jongeren?
	Intrinsieke motivatie: competentie	Hoe speel je in op de vaardigheden en kwaliteiten van de jongeren? Hoe doe je dit bij de "2%" jongeren?
	Intrinsieke motivatie: verbondenheid	Hoe speel je in op de verbinding die de jongeren hebben met elkaar en de samenleving? Hoe doe je dit bij de "2%" jongeren?
Afloop	Te ondernemen stappen	Wat denk jij dat nog nodig is om de "2%" jongeren te kunnen bereiken vanuit het jongerenwerk?

Bijlage 4: Codeboom

Hoofdcategorie: Standaard werkzaamheden		
Subcategorie en codes	Toelichting codes	Voorbeelden van Citaten
Ambulante rondes:		
(Laagdrempelig) contact maken met ("2%") jongeren		<i>"Ik geef de jongeren dan een boks of ik ga met hen meevoetballen als zij dit aan het doen zijn"</i>
Hotspot locaties afgaan	Locaties waar veel jongeren te vinden zijn.	
Aanwezigheid van jongerenwerkers in de wijk normaliseren		<i>"We normaliseren onze aanwezigheid in de wijk".</i>
Gesprekken met buurtbewoners		<i>"We gaan in gesprek met bewoners van de wijk om het te hebben over hun ervaringen".</i>
(Groeps) activiteiten organiseren:		
Sportactiviteiten		<i>"Er is wekelijks een zaalvoetbal activiteit"</i>
Gameactiviteiten		
Inspelen op behoeftes jongeren		<i>"Maar de activiteit die wordt uitgevoerd is wel bedacht door de jongeren. We gaan niet iets doen waar de jongeren zelf geen zin in hebben".</i>
Groepsoverlast in de buurt verminderen		<i>"We organiseren wel eens activiteiten om groepsoverlast terug te dringen".</i>
Jongeren uit een bepaalde omgeving halen		
Verbinding creëren met de jongeren		<i>"Ze voeren ook gesprekken en dan worden er allerlei dingen met elkaar gedeeld. Aan de hand van die gesprekken die daaruit voortkomen probeer je dan als je ziet er is verbinding dan probeer je daaropin te spelen".</i>
Inzetten op talenten van jongeren		<i>"We kijken wel ook naar de talenten van de jongeren tijdens de activiteiten. Zo kijken we of iemand kan organiseren of aansturen of gewoon talent heeft"</i>

		<i>voor de activiteit die uitgevoerd wordt".</i>
• Inzetten op verantwoordelijkheidsgevoel jongeren		<i>"Ze voelen hier dan ook de verantwoordelijkheid voor".</i>
• Inzetten op autonomie jongeren		<i>"Jongeren ook een stem geven werkt goed. Dus het zelf laten komen met ideeën en dingen laten organiseren werkt heel goed."</i>
Interventies:		
• Positieve rolmodellen inzetten		<i>"Wat wij constant doen is het negatieve bestrijden met het positieve. Dus positieve rolmodellen inzetten, zoals onszelf"</i>
• Projecten op school in samenwerking met politie		<i>"We hebben bijvoorbeeld ook in samenwerking met de politie een interventie op scholen ingezet waar we met een VR-bril lieten zien wat de gevolgen kunnen zijn van het uithalen in de haven bijvoorbeeld."</i>
• Gesprekken voeren met de jongeren		
• Individuele begeleiding		<i>"Verder moet je natuurlijk op individueel niveau met de "2%" jongeren aan de slag gaan om echt vooruitgang met ze te boeken. Op groepsniveau heeft dat naar mijn mening geen zin, maar individueel wel."</i>
• (Groeps)activiteiten organiseren		
• Online interventie		<i>"Offline is altijd de basis, maar het online domein werkt ook om de jongeren te bereiken en dit werkt echt goed."</i>
Leefgebieden werkzaam		
School:		
• Scholeninzet	Scholeninzet houdt in dat jongerenwerkers ook op scholen werkzaam zijn en daar ambulante rondes maken.	<i>"Dit betekent dat we het jongerenwerk van de straat ook op school inzetten. We maken een ambulante ronde op school en we maken contact met mensen op school die dicht bij de jongeren staan".</i>

• Signaleren jonge aanwas	Met jonge aanwas wordt de "2%" bedoeld.	<i>"In samenwerking met de scholen weten we wel al of iemand een jonge aanwas is".</i>
• Samenwerking met de scholen		<i>"Dingen die we op straat oppikken delen we ook met de scholen, zodat de scholen ook weten waar zij mee aan de slag kunnen gaan".</i>
• Jongeren begeleiden		
Thuis:		
• Gesprekken met ouders		<i>"Verder hebben ze wel ook contact met de ouders van de leerlingen".</i>
Op straat:		
• (laagdrempelig) contact maken met jongeren		
• Hulpvragen achterhalen		<i>"maar door die ambulante rondes kom je in contact met allemaal verschillende soorten mensen die weer verschillende soorten hulpvragen hebben".</i>
• Interesses jongeren achterhalen		
• Band opbouwen met jongeren		<i>"Vaak als die verbinding goed en sterk is en ze lopen tegen hulpvragen aan dan komen ze naar ons in de hoop dat wij hen kunnen helpen".</i>
Online:		
• Instagram	Dit is een sociaal media platform.	<i>"We hebben daarom ook allemaal eigen Instagram accounts".</i>
• Snapchat	Dit is een sociaal media platform.	<i>"We hebben ook Snapchat. Dat is toch wel iets van jongeren, Snapchat. Iedereen zit in Snapchat, meer dan Instagram".</i>
• Informatie delen met jongeren		<i>"We informeren de jongeren online ook via onze posts over bijvoorbeeld verandering in wet- en regelgeving, zoals dat ze vanaf 1 januari met een helm op de scooter moeten rijden."</i>
• Jongeren volgen op sociale media-accounts		

• Trends in de gaten houden		<i>"We houden ook de sociale media in de gaten, het nieuws, de nieuwe trends die spelen en wat de jongeren dus interesseert".</i>
• Hulpvragen van jongeren		<i>"Ja, online. Wat doen wij? Wij doen eigenlijk gewoon reclame maken voor de dingen die we organiseren, maar ook hulpvragen komen binnen via sociale media".</i>
• Online zet zich om in offline	Hiermee wordt bedoeld dat wat er online besproken is met de jongeren ook weer in de praktijk terugkomt.	<i>"Ja, wat we online zien bespreken we dus ook nog wel offline met de jongeren".</i>
Algemeen:		
• Jongeren bepalen inzet van jongerenwerkers		<i>"Wij zijn waar zij zijn de jongeren bepalen de inzet".</i>
Samenwerkingspartners		
Politie en handhaving:		
• Projecten op school		<i>"Met de wijkagent en jeugdagent hebben we heel nauw contact en we werken ook samen met hen aan projecten op scholen."</i>
• Overlastmeldingen	Meldingen over locaties waar overlast wordt ervaren door de buurt	<i>"Wij gaan er dan gewoon naar toe als er een overlastmelding is in plaats van de politie en wij schrijven geen boetes uit."</i>
• Transparantie over samenwerking met politie naar jongeren toe		<i>"Ik geef dan altijd aan van joh ik werk samen met de politie, toezicht en handhaving, maar niet op die manier dat zij meteen denken dat ik een doorgeefluik ben."</i>
School:		
• Scholenzet	Scholenzet houdt in dat jongerenwerkers ook op scholen werkzaam zijn en daar ambulante rondes maken.	<i>"Elke week hebben we een scholenzet dus daar zijn we continu mee in gesprek. Dingen die we op straat oppikken delen we ook met de scholen, zodat de scholen ook weten waar zij mee aan de slag kunnen gaan."</i>

• Jongeren begeleiden in stageperiode		<i>"En ja wat we momenteel gaan doen is dat we kinderen gaan begeleiden tijdens hun stageperiode."</i>
• Jonge aanwas signaleren	Met jonge aanwas wordt de "2%" bedoeld.	<i>"In samenwerking met de scholen weten we wel al of iemand een jonge aanwas is."</i>
• Training geven aan docenten		<i>"Verder hebben we ook in het afgelopen jaar 2x een training/workshop over straatcultuur mogen geven aan de docenten."</i>
Ouders:		
• Voorlichtingen aan ouders		<i>"De ouders doen mee met een maandelijks project waarin we hen voorlichten over recentelijke trends. Denk hierbij aan drugs, messengeweld, lachgas. Eigenlijk allerlei zaken waar zij tijdens de opvoeding op voort kunnen borduren."</i>
• Gesprekken met ouders over hun kind		<i>"We gaan ook samen met de jongeren dan in gesprek met de ouders."</i>
Reclassering:		
• Jongeren worden doorgestuurd voor begeleiding		<i>"Verder hebben we ook nauw contact met de reclassering."</i>
Halt:		
• Schoolverzuim	Dit houdt in dat jongeren niet op school aanwezig zijn wanneer dit wel verplicht is.	<i>"We zien ook steeds vaker dat jongeren bij bureau Halt terechtkomen door schoolverzuim."</i>
• Jongeren worden doorgestuurd voor begeleiding		<i>"Soms krijgen we wel begeleiding bijvoorbeeld vanuit Halt en kijk dan heb je veel meer mogelijkheden om die persoon te begeleiden omdat het moet."</i>
Gemeente:		
• Jongerenwerkers delen informatie met de gemeente		<i>"Ja, wat we online zien bespreken we dus ook nog wel offline met de jongeren, maar ook naar de gemeente, zodat zij ook zien wat onze bevindingen online zijn."</i>

• Financiering activiteiten		<i>"Soms kunnen wij het vanuit de organisatie financieren en soms gebeurt het vanuit de gemeente."</i>
Ervaringsdeskundige:		
• Reclame maken aan de jongeren over jongerenwerkers		<i>"Die jongeren die succesverhalen zijn zullen dan reclame voor je maken in de zin van heb je problemen ga dan naar B. toe."</i>
• Projecten		<i>"Er is ook een project vanuit de samenwerking met de politie en dan komt er een ervaringsdeskundige vertellen over de gevolgen van de keuzes die ze kunnen maken en hoe het er buiten op straat aan toe gaat."</i>
Gezamenlijk belang samenwerkingspartners:		
• Gezamenlijk belang samenwerkingspartners		<i>"Ja de jongeren zijn het gezamenlijk belang."</i>
Contact "2%" jongeren		
Ambulante rondes (op school):		
• Eerste contactmoment cruciaal		<i>"Het eerste contactmoment is daar cruciaal in. Daar valt of staat alles mee dus dat kies je ook zorgvuldig uit".</i>
• Argwaan		<i>"Je hebt altijd jongeren die argwaan hebben van wat komt deze jongerenwerker hier doen? En ook van wat komt deze persoon hier doen?".</i>
• Vertrouwen is de basis		
• Straattaal gebruiken als vorm van aansluiting zoeken bij de jongeren		<i>"Dus met zo'n jongere heb ik ook af en toe straattaal gepraat en ik denk dat hij zich daardoor ook iets sneller tot mij voelde aangetrokken".</i>
• Credits opbouwen bij jongeren	Hiermee wordt bedoeld dat een jongere werker iets van respect	<i>"Doordat wij ze helpen met het organiseren krijgen wij ook een credit</i>

	opbouwt bij de jongeren.	<i>bij de doelgroep, omdat wij iets voor hen doen".</i>
• Streetwise en booksmart	Dit houdt in dat werknemers bij JOZ zowel hun diploma's hebben in de pedagogische sector (booksmart), maar ook weten hoe het er op straat aan toe gaat en bewust zijn van de straatcultuur (streetwise).	<i>"Bij JOZ werken houdt in dat je booksmart en streetwise bent. Je moet je diploma's hebben, maar je moet ook de regels van de straat een beetje kennen en sterk in je schoenen staan".</i>
• Inspelen op culturele achtergronden van de jongeren om aansluiting te vinden		<i>"Je moet met mensen van verschillende culturele achtergronden kunnen werken. Nederland is een multicultureel land dus dat moet ook".</i>
• Behoeftes jongeren achterhalen		
• Inspelen op behoeftes jongeren		
(Groeps) activiteiten:		
• Sportactiviteiten		<i>"Met sportactiviteiten bereiken we ze echt. Sport is voor alle leeftijden en voor iedereen. Het is echt een middel wat je kunt gebruiken voor verbinding. Of ze nou tot die "2%" behoren of niet".</i>
Belemmeringen contact		
• Samenwerking van JOZ met politie		<i>"Ja, die "2%" wil niks met ons te maken hebben. Zij hebben ook het gevoel dat wij voor de politie werken in plaats van met de politie. Daar zit een verschil in, maar dat zien zij niet. Zij zien ons als informaten voor de politie."</i>
• Straatcultuur	De ongeschreven regels en normen die op de straat gelden.	
• Niet weten wie tot "2%" behoort		<i>"omdat het voor mij niet zichtbaar is wie er wel tot behoort en wie niet".</i>
• Jongeren zitten in de criminaliteit		<i>"Kijk zij zitten in de criminaliteit dus het is voor hen niet interessant</i>

		<i>om met ons in gesprek te gaan".</i>
• Vriendengroep		<i>"Hij wordt wel zwaar beïnvloed door zijn vrienden".</i>
• Jongeren willen niet met jongerenwerker geassocieerd worden		<i>"Buiten dat om wil hij misschien ook niet zo veel met het jongerenwerk geassocieerd worden".</i>
• Geslacht jongerenwerker		<i>"maar ik moet wel zeggen dat het met die doelgroep vooral lastig is voor mij als donkere vrouw om met hen de verbinding aan te gaan en om die te vergroten".</i>
• Jongeren hebben een gesloten houding		
• Alternatief bieden voor criminaliteit		<i>"Wat natuurlijk lastig is, is dat je niet altijd een alternatief hebt voor criminaliteit".</i>
Inspelen op belemmeringen:		
• Consequenties gedrag van de jongeren belichten		<i>"maar de consequenties ervan proberen we dan in te zetten om ze bewust te maken van wat er met hen kan gebeuren".</i>
• Inspelen op motivatie jongeren		<i>"Hij is namelijk niet echt gemotiveerd voor iets, maar wel voor voetbal. Dus dat heb ik dan door en dan kunnen we gaan kijken wat wij daarin kunnen betekenen".</i>
• Jongeren altijd begroeten		<i>"Ik sla ze vooral niet over. Als ik ze tref in het bijzijn van andere jongeren dan ga ik altijd iedereen af. Ik sla niemand over, maar als ik zie dat ze niet met me willen praten dan respecteer ik dat ook gewoon".</i>
• Ijs breken in een gesprek		<i>"Ben je boos op mij ofzo?"</i>
Risicofactoren voor de "2%"		
Armoede		
• Snel geld verdienen		<i>"Op die leeftijd kunnen ze ook nog niet werken bij de Albert Heijn, maar de ouders hebben vaak wel</i>

		<i>schulden. Hierdoor willen ze ook een bijdrage leveren en zijn verleidingen groot. Er wordt dan gezegd dat ze snel en makkelijk geld kunnen verdienen als ze naar de haven gaan en een bepaalde tas ergens neerzetten of verplaatsen van de ene container naar de andere. Er wordt dan gezegd dan krijg je 5000 euro en kan je je moeder blij maken."</i>
Gezinssamenstelling:		
Eenoudergezinnen	Hiermee wordt bedoeld dat één van de ouders niet meer in beeld zijn.	<i>"Als vader uit beeld is en de jongere het gevoel heeft de zorg voor moeder te hebben. Op jonge leeftijd dus verantwoordelijk moeten zijn."</i>
Negatieve rolmodellen:		
Familieleden die in de criminaliteit zitten		<i>"Denk aan een broer of vader die crimineel gedrag verheerlijkt."</i>
Vriendengroep:		
Onderlinge strijd bij de jongeren		<i>"Ze vergelijken met elkaar en ook wat de één wel al bereikt heeft op dezelfde leeftijd wat de ander dan nog niet heeft. Indirect of onbewust is er een concurrentiestrijd aanwezig bij de jongeren."</i>
Straatcultuur		<i>"De straatcultuur en de vriendengroep beïnvloeden elkaar."</i>
Groepsdruk	Druk die door een groep wordt uitgeoefend op een individu.	<i>"Vaak is er een jongere ook een rustig persoon die dan wordt meegetrokken in het gedrag van anderen, terwijl die jongere misschien wel helemaal niet zo is."</i>
Belemmeringen risicofactoren:		
Verleidingen zijn groot		<i>"Er zijn zoveel andere verleidingen dus dat ene uur is een druppel op een gloeiende plaat. Ik ga niet zeggen dat het</i>

		<i>onmogelijk is, want het heeft invloed, maar de vraag is alleen maar wanneer heeft het invloed. Wanneer is het geen kokende plaat, maar een plaat waarop de druppel blijft liggen."</i>
Inspelen op risicofactoren:		
Negatieve bestrijden met positieve		<i>"Wat wij constant doen is het negatieve bestrijden met het positieve."</i>
Jongeren positief bekrachtigen		<i>"Dat doen we door ze continu positief te bekrachtigen. We zetten ze ook in een positief daglicht en zetten ze in hun kracht. Als een jongere al een keer eerder een zaalvoetbal activiteit heeft georganiseerd en een andere groep wil dit ook dan geef ik aan ga maar naar hem toe want hij heeft het de vorige keer ook al zo goed gedaan. Zo spelen we ook meteen in op de vriendengroep."</i>
Wat wel en niet werkt voor de "2%"		
Wat wel werkt:		
Online aanwezig zijn		<i>"maar het online domein werkt ook om de jongeren te bereiken en dit werkt echt goed."</i>
Individuele begeleiding		<i>"De individuele begeleiding werkt vaak wel voor de "2%" jongeren."</i>
Sportactiviteiten		<i>"Met sportactiviteiten bereiken we ze echt."</i>
Autonomie geven aan de jongeren		<i>"Jongeren ook een stem geven werkt goed".</i>
Aanwezig zijn op meerdere leefgebieden		<i>"We kijken dan is er schoolperspectief, banenperspectief, maar ook hoe het thuis gaat. Dus al die factoren en domeinen behandelen we en we kijken vanuit daar wat het stappenplan is wat uitgevoerd moet worden om de jongere verder te krijgen."</i>

Wat niet werkt:		
Te hoge verwachtingen hebben		<i>"Te veel verantwoordelijkheid op hen leggen en daarmee bedoel ik dat we niet moeten verwachten dat als we tegen ze zeggen dat ze iets niet moeten doen dat ze het dan ook niet doen. Dan wacht je namelijk totdat hij weer een misstap begaat."</i>
Inloop	Hiermee wordt bedoeld dat jongeren zelf naar een locatie kunnen komen om begeleid te worden	<i>"En wat niet werkt is denk ik als je gewoon een inloop hebt en je jongeren naar je toe laat komen. Dan ga je de "2%" niet bereiken."</i>
Complimenteren tijdens eerste contactmoment		<i>"En het complimenteren op de eerste dag werkt niet dan ben je ze kwijt."</i>
Groepsaankpak		<i>"Verder moet je natuurlijk op individueel niveau met de "2%" jongeren aan de slag gaan om echt vooruitgang met ze te boeken. Op groepsniveau heeft dat naar mijn mening geen zin."</i>
Direct het gesprek aangaan over wie ze zijn		<i>"Door direct het gesprek met hen aan te gaan. Niet meteen vragen joh wie ben je en wat doe je. Nee gewoon niet."</i>
Wat nog nodig is:		
Jongerenwerkers moeten standaard een netwerk hebben bij instanties		<i>"Ik heb een netwerk opgebouwd en ervaring opgedaan, waardoor ik soms dingen inzet die op korte termijn succesmomenten kunnen opleveren. Dit is alleen niet vanzelfsprekend zo voor een jongerenwerker die vandaag zou beginnen bijvoorbeeld."</i>
Betere samenwerking met partners		<i>"Ook vanuit Halt en de reclassering vind ik dat er een betere samenwerking moet komen. Eigenlijk met de scholen, Halt, de reclassering en wijzelf moet een betere samenwerking komen."</i>

Scholeninzet op middelbare scholen en basisscholen		<i>"We moeten niet alleen op die scholen inzetten, maar op alle scholen. Er zouden jongerenwerkers op alle scholen aanwezig zijn die daar dan een hele dag zitten van 9 tot 5."</i>
Meer inzetten ervaringsdeskundige		<i>"Alleen die "2%" waar we het over hebben die niet. Die hebben het echt nodig om te zien aan de hand van een ervaringsdeskundige dat het pad wat ze nu aan het belopen zijn veel gevolgen heeft. Dat hebben ze nodig."</i>
Wat werkwijze JOZ anders maakt		
Streetwise:		
Streetwise	Medewerkers weten hoe het er op straat aan toe gaat en bewust zijn van de straatcultuur (streetwise).	<i>"Dus je weet dan ook wat de regels van de straat zijn. Er zijn heel veel ongeschreven regels."</i>
Veel verschillende etniciteiten	Hiermee wordt bedoeld dat er veel mensen met verschillende etnische achtergronden werkzaam zijn bij JOZ.	<i>"Precies daarom hebben wij ook veel medewerkers met verschillende etniciteit, omdat je dan leeft in twee werelden."</i>
Leefgebieden:		
Online aanwezig zijn		<i>"Wij zijn echt veel online aanwezig en ook in de wijk. We zetten echt heel erg in op die 1 op 1 begeleiding en ik denk dus ook in de intensiteit dat we de jongeren zien en spreken."</i>
Scholeninzet		<i>"Wij doen ook scholeninzet, waardoor we ook aanwezig zijn op de scholen."</i>